

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

TÁMOP-4.2.3-12/1/KONV-2012-0016

Tudománykommunikáció a Z generációnak

Projektvezető: Dr. Töröcsik Mária PTE KTK egyetemi tanár

A munkacsoport vezetője: Dr. Szűcs Krisztián PTE KTK adjunktus

A Dél-Dunántúlon élő 15-29 éves fiatalok jellemzői (a tudomány iránti érdeklődés, informálódás, online magatartás, szabadidő, médiahasználat, értékek) – kutatási jelentés

Készítette:

Bittner Zoltán, PTE KTK

Dr. Szűcs Krisztián, PTE KTK

Kiadó: Pécsi Tudományegyetem

ISBN 978-963-642-991-1

Pécs, 2013

Tartalomjegyzék

1.	A megkérdezések célja	2
2.	A kutatás módszertana	3
2.1.	A minta bemutatása.....	4
2.2.	Demográfiai háttér	6
3.	A megkérdezések eredményei	9
3.1.	Tájékozottság	9
3.2.	Információs csatornák	10
3.3.	Információs eszközökkel való ellátottság	12
3.4.	Online magatartás	14
3.5.	A tudomány megítélése.....	16
3.6.	Szabadidő, szórakozás	19
3.7.	Társadalmi részvétel	22
3.8.	Életstílus, attitűd	23
3.9.	Jövőtervezés.....	28
3.10.	A fiatalokat leginkább foglalkoztató dolgok, problémák	31
3.11.	Pénzügyek, költés	36
3.12.	Megjelenés, egészség.....	39
3.13.	Tudománykommunikációs klaszterek	41

1. A megkérdezések célja

Miután az új generációs fiatalokról, akik a célcsoportot alapvetően alkotják, viszonylag kevés átfogó, megbízható kutatási információ áll rendelkezésünkre, ezért a hatékony kommunikáció, a szemléletformálás érdekében, a projekt további lépéseinek megalapozásaként, kutatást végeztünk a 15-24 éves fiatalok körében.

A megkérdezések során alapvetően a fiatalok értékeit, életstílusát, mindennapjaik eltöltésének megismerését adó blokkot, a kommunikációjuk csatornáit kutattuk. Természetesen az alapvető cél támogatását is fontosnak tartottuk ennél a kutatási elemnél, így vizsgáltuk a célcsoport tudományhoz, tudományos eredményekhez való hozzáállását is, vagyis a projekt alapvető célkitűzéseivel kapcsolódóan több témakört is vizsgáltunk, így például:

- a tudomány, a tudományos eredmények megítélése,
- a vonzó tudomány főbb sajátosságai,
- tudománykommunikáció – trendek és eszközök,
- időfelhasználás, szabadidős aktivitások
- tartalomfogyasztás, -preferenciák
- értékek, attitűdök, életstílus,
- médiahasználat.

A kérdőíves megkérdezések célja összességében tehát az volt, hogy megalapozott információkat szerezzünk mindazon témakörök érintésével a kiválasztott célcsoport preferenciáira vonatkozóan, amelyek a tudományos eredmények disszeminációját hatékonyan képesek támogatni.

2. A kutatás módszertana

A vizsgálati célok és a projekt tartalmi elemeinek támogatása miatt fontos szempont volt, hogy a minta reprezentatív legyen, amellett, hogy a megkérdezések a lehető legjobb közelítést biztosítsák. Ez utóbbi szempontot figyelembe véve személyes megkérdezéseket tartottunk indokoltnak. A megkérdezéses vizsgálat a projekt elején egy alkalommal került lefolytatásra.

A kutatás során *2000 fős fiatal (15-24 évesekből álló) mintát kérdeztünk meg* országosan, de külön elemzést végeztünk a dél-dunántúli térségben élő fiatalokra is. Az adatfelvétel lefolytatását külső szakértő cégre bíztuk.

Ezen a kutatási elemen túlmenően - miután a dél-dunántúli középiskolások és az egyetemisták álltak a kutatás célkeresztjében, körükben – *5-5 fókuszcsoportos vitát* szerveztünk, csoportonként 8-9 fő részvételével. Ezek során elsősorban a tudománykommunikációhoz kerestünk érveket, vonzó megoldásokat.

Egy további módszertani elemként középiskolai tanárok és egyetemi oktatók körében végeztünk *mélyinterjú megkérdezést* a Z generáció körében szerzett oktatási tapasztalataik megismerésére. 10-10 mélyinterjú lefolytatását terveztük és valósítottuk meg a szekunder adatelemzéshez kapcsolódóan.

A fiatal célcsoport elérésére számos mintaértékű megoldás található, így a kutatás egy munkafázisában, trendkutatással a fiatalokkal való kommunikálás *best practice* példáit gyűjtöttük össze. *Tanulmányok* készültek olyan kapcsolódó témakörökről (időfelhasználás, tanulás, tartalomfogyasztás), melyeket a projekt későbbi fázisai során hasznosítani tudunk.

Mindezen eredményekből, valamint szekunder kutatási anyagokból *adatbázist* hozunk létre, amivel nem csupán ezt az adott projektet kívántuk megtámogatni, hanem annak szélesebb körben való terjesztést is megcélozzuk. Amellett, hogy a tanulmány kiindulópontját képezi a további aktivitások megtervezésének, alkalmas a Z generációs tudás dokumentálására is.

A komplex kutatási projekt során megvalósított tevékenységek

- 2000 fős személyes megkérdezés
- 5 középiskolás és 5 egyetemista fókuszcsoportos vita
- 10 középiskolai tanári, 10 egyetemi oktatói mélyinterjú
- 4 szekunder tanulmány, 2 kutatási jelentés, elemzések

Jelen tanulmány a 642 fős, dél-dunántúli régióra reprezentatív mintán lefolytatott ún. CAPI (számítógéppel támogatott személyes megkérdezések) kutatás eredményeit foglalja össze, elsőként a mintavétel bemutatásával, a későbbiekben az egy- és többváltozós elemzések tapasztalataival.

2.1. A minta bemutatása

Az alábbiakban a 2.000 fős országos minta főbb jellemzői kerülnek bemutatásra, mivel annak részét képezte a 642 fős dél-dunántúli almintá is.

Az alapsokaság

A „Z” generáció kutatás során a 15-24 éves magyar állampolgárok tudománnyal szembeni attitűdjét, értékrendjét, életstílusát, médiahasználati szokásait vizsgáltuk. Magyarországon – a KSH 2011-es adatai szerint - 1 211 769 fő esik ebbe az életkori kategóriába. Közülük 621 114 fő nő és 590 655 férfi, azaz 51,3% nő és 48,7% férfi.

A kutatást 2000 fős mintán bonyolítottuk le, ahol 1500 fős országos reprezentatív mintát egy 500 fős dél-dunántúli pótminta (boost) egészített ki, így összességében egy 642 fős almintát eredményezve.

A mintavételezés hibája

Keressük az N elemszámú populációból vett n elemű minta esetében, $(1-2\Phi(\lambda))$ azaz 95%-os megbízhatósági szinten a p valószínűségi esemény (p_1, p_2) becslt valószínűségének konfidencia intervallumát.

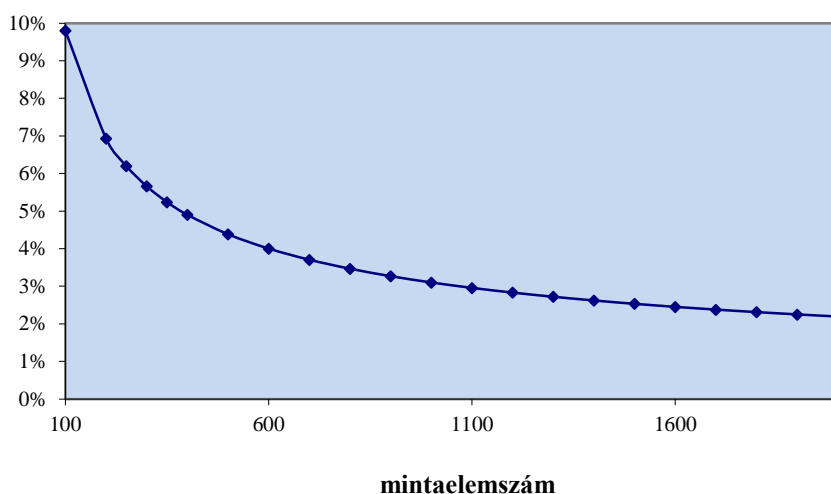
Ahol:

$\Phi(\lambda)$: a normális eloszlás sűrűségfüggvényének integrálja mínusz végtelentől λ -ig

$$p_1, p_2 = p \pm \lambda \sqrt{\frac{N-n}{N} \frac{p(1-p)}{n}}$$

Az $1-n/N$ korrekciótól a gyakorlatban eltekinthetünk ha a populáció elemszáma legalább százszorosa a minta elemszámának.

1. ábra: A mintavételezés hibája 95%-os megbízhatósági szinten

A fenti kifejezés alapján megállapíthatjuk, hogy a hiba a $p=0,5$ bekövetkezési valószínűség esetében a legnagyobb. Ezt az értéket használva felülbecsüljük a mindenkori mintaválasztási hibát.

A diagrammról leolvashatjuk, hogy a piackutatás gyakorlatában általánosan elfogadott 95%-os megbízhatósági szinten, egy 300-400 elemű mintával teljesíthető az általánosan elvárt 5%-os hibahatár. Ez természetesen a konfidencia intervallum értelmezése szerint azt jelenti, hogy a választott minták 95%-ában esik a kijelölt intervallumba a becslésünk.

A mi esetünkben is eltekinthetünk a korrekciótól, így az 1500 fős reprezentatív minta mintavételi hibája $\pm 2,5\%$. Összességében a Dél-Dunántúlon – a reprezentatív mintában szereplő 142 fővel együtt 642 főt kérdeztünk le, így ennek a mintának a hibája $\pm 3,9\%$, ami szintén elégséges az elemzéshez.

A mintaválasztás

A mintaválasztás során többlépcsős technikát alkalmaztunk. Kiindulásként meghatároztuk régiónként az elemszámot, amelyek a következők:

Közép-Magyarország	156	Észak-Alföld	236
Közép-Dunántúl	172	Dél-Alföld	200
Nyugat-Dunántúl	168	Budapest	264
Dél-Dunántúl	142	<i>Összesen</i>	<i>1500</i>
Észak-Magyarország	162		

A következő lépésben megvizsgáltuk régióként a településszerkezetet. Budapest esetében kerületenként népességarányban osztottuk fel a mintát, a további régiókban településtípusonként. A legkisebb települések – 200 főnél kevesebb lakos – gazdasági okokból szem előtt tartottuk, hogy egy településen legalább 3 főt kérdezhessünk. Régiókon belül a konkrét települések kiválasztása sorsolással történt.

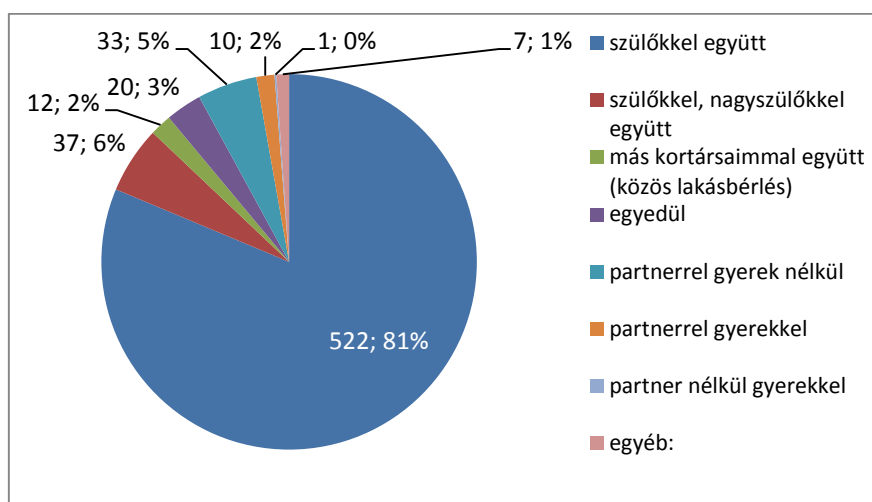
Településen belül a véletlen séta módszerét alkalmaztuk. Minden településről – nagyobb települések esetében településrészeiről – térképvázlatot kaptak a kérdezők, ahol meghatároztuk az ún. kiinduló pontokat. Ez után egy megadott algoritmus szerint kellett kiválasztani a célháztartásokat. Egy háztartás akkor felelt meg a feltételeknek, ha lakott benne adott korosztályba eső személy. Amennyiben ez a személy nem tartózkodott otthon a felkeresés időpontjában a kérdezők egyeztetés után még legalább kétszer felkeresték a háztartást. Abban az esetben, ha a kiválasztott személy közösségi szálláson lakott. pl. kollégiumban életvitelszerűen, a kérdező névvel, címmel együtt visszaadta az instruktornak az adatokat, aki továbbadta a field vezetőnek. A field vezető kiadta a címet a megfelelő településen dolgozó munkatársaknak.

Olyan esetekben, ha a háztartásban több lekérdezhető személy is lakott, az utolsó születésnap módszere szerint választottunk.

2.2. Demográfiai háttér

A megkérdezett 15-24 éves dél-dunántúli fiatalok túlnyomó többsége, 87,1%-a (n=642) szülőikkel, nagyszülőikkel él együtt, melyen belül 5,8 százalékpontnyian élnek ténylegesen kettőnél több generációs háztartásban. Egyszemélyes, önálló háztartást a válaszadók csupán 2,3%-a vezet, míg 3,2% él kortársaival együtt. A válaszadók 5,1%-a partnerével osztja meg a háztartást, 1,6% pedig partnerrel és saját gyermekkel közösen él. A gyermeküket egyedül nevelők aránya elenyésző, csupán 1 fő él ilyen háztartástípusban a megkérdezett 642 főből.

2. ábra: Kérdés 63. Milyen típusú háztartásban élsz? (n=642)

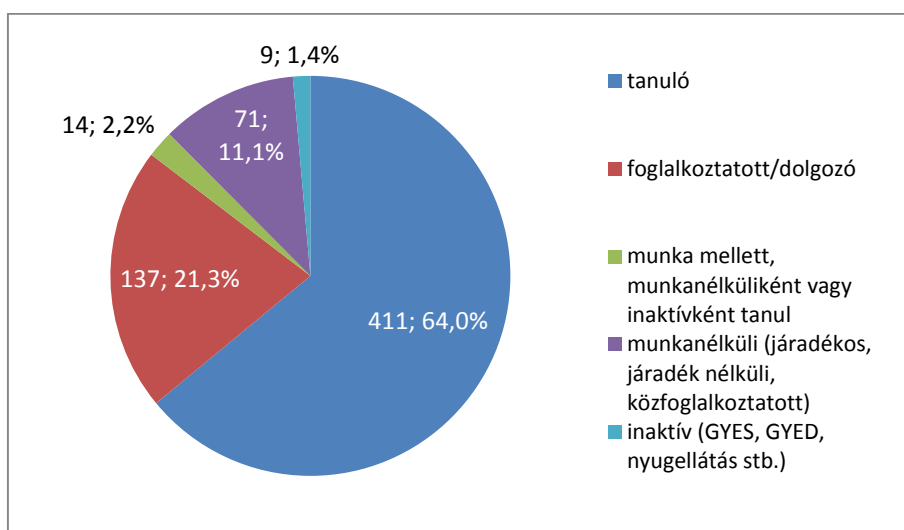

A dél-dunántúli fiatalok által lakott háztartásokban átlagosan 3,83 fő (n=642) él együtt. A legjellemzőbb háztartásmodell a 4 fős lakóközösség, ennél többen a háztartások 26,9%-ában élnek. A legnépesebb háztartás 12 főt számlált. A válaszok alapján a kétyermekes családmodell a legjellemzőbb: a válaszadók 53,7%-ának (n=536) van egy testvére, 27,6%-nak pedig két testvére is van. A megkérdezettek 16,5%-a nem felelt a kérdésre, így feltehetően egyetlen testvére sincsen. A felmérés alapján a háztartások 24,6%-a (n=642) részesül valamilyen jövedelemit szinthez kötött állami támogatásban.

A régióban elő fiatal korosztály döntő többsége nem él tartós kapcsolatban (72,0%, n=639), akik mégis, azok között magas azoknak az aránya, akik nem hivatalos párkapcsolatban élnek (25,5%, n=642), a válaszadók mindössze 1,6%-a él élettársi kapcsolatban és csupán 0,9%-a házas.

A családi állapotból illetve a korból is következően a gyermekkel rendelkező válaszadók aránya és száma nagyon alacsony: a megkérdezett 642 főből 14-nek egy, míg 4 főnek két gyermeke van (2,2%, illetve 0,6%); 97,2%-ának (n=642) nincs még gyermeke.

3. ábra: Kérdés 51. Mi a jelenlegi munkaerő-piaci státuszod? (n=642)

A munkaerő-piaci státusz szempontjából a válaszadók 64%-a (n=642) még tanuló, 21,3%-a (n=642) dolgozik. 2,2% azok aránya, akik munka mellett, munkanélküliként vagy inaktívként tanulnak. A régióra vonatkozó eredmények alapján a munkanélküliségi ráta 11,1% (n=642), amely csaknem 5%ponttal meghaladja a teljes mintára kapott értéket. A válaszadók 1,4%-a inaktív, elsősorban GYES-ből, GYED-ből él.

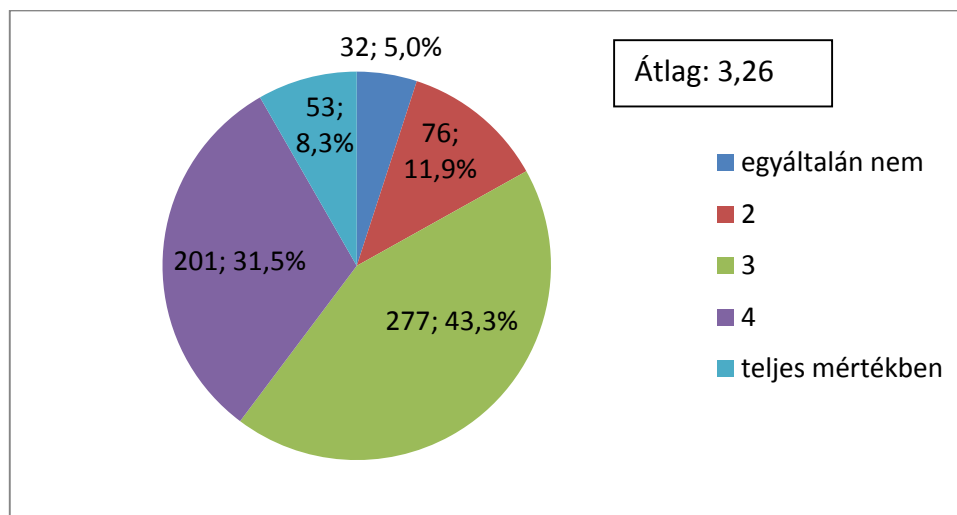
3. A megkérdezések eredményei

3.1. Tájékozottság

A válaszadók egy ötfokozatú skálán értékelték szubjektív tájékozottságukat a napi hírekkel kapcsolatban. A legtöbb dél-dunántúli résztvevő (43,35%, n=639) a középső értéket választotta, még további 39,8% inkább tájékozottnak vagy teljes mértékben tájékozottnak gondolja magát. A válaszok átlagos értéke 3,26, amely az országos eredményeknél mindössze 0,05-dal kevesebb.

Az országos adatokkal ellentétben, a régióban a nők tájékozottabbnak gondolják magukat, mint a régió férfi tagjai. Még a nők 42,4%-a (n=321) adott 4-es értéknél magasabbat saját tájékozottságukra, addig a férfiak 37,1%-a (n=318). A kor emelkedésével együtt nő a szubjektív tájékozottság is.

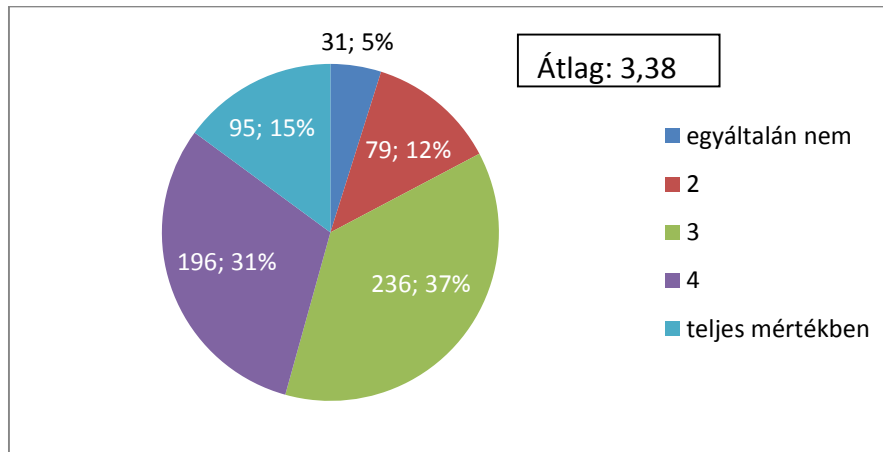
4. ábra: Kérdés 1. Mennyire érzed magad tájékozottnak a napi hírekkel kapcsolatban? Kérem, válaszod egy ötfokozatú skála segítségével add meg, ahol 1 jelenti, hogy egyáltalán nem, 5 pedig, hogy teljes mértékben! (n=1979)

A napi hírekkel kapcsolatos tájékozottság fontossága sem kapott a közepes értéknél jelentősen nagyobb átlagot a Dunántúlon (átlag: 3,38). A legtöbb résztvevő (37%, n=637) a középső értéket választotta, a válaszadók kevesebb mint fele (45,7%), azaz az országos szintnél (51,1%) kisebb aránya gondolja úgy, hogy inkább fontos illetve nagyon fontos a

tájékozottság. A válaszok átlaga 3,38 lett. Az idősebbek és a nők nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a napi informálódásnak.

5. ábra: Kérdés 2. Mennyire tartod fontosnak, hogy a napi hírekkel kapcsolatban tájékozott legyél? Kérem, válaszd egy ötfokozatú skála segítségével add meg, ahol 1 jelenti, hogy egyáltalán nem, 5 pedig, hogy teljes mértékben! (n= 637)

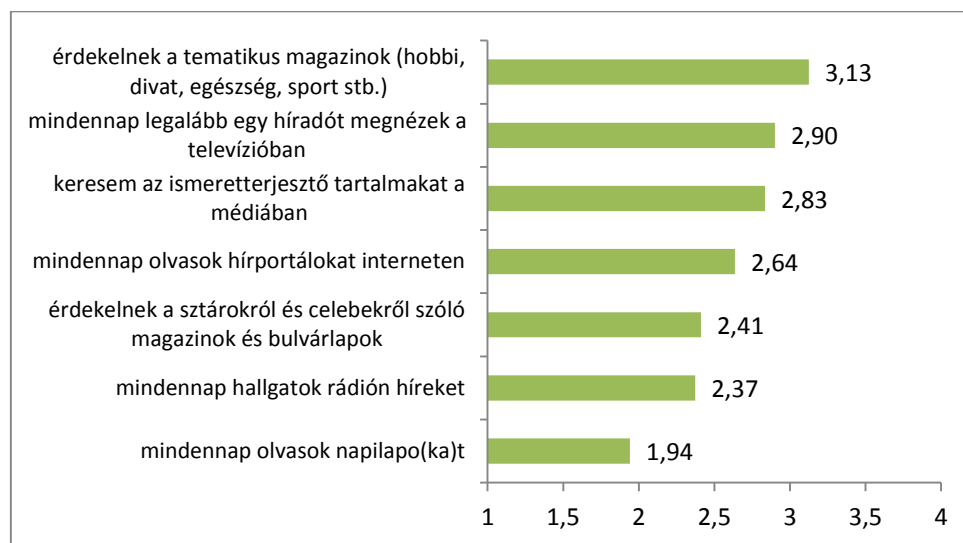
3.2. Információs csatornák

A mérsékelt, közepes szintű információs igénynek megfelelően egyetlen információs csatorna esetében sem követi a hírtartalmakat napi rendszerességgel a válaszadók többsége; a válaszok átlaga az összes kérdésrésznél 3 körüli, illetve az alatti értéket vesz fel. A leggyakrabban használt hírforrás a régióban élő fiatalok körében is a televízió híradója, amelyet a válaszadók 37,1%-a (n=642) néz közel napi rendszerességgel. Az online hírportálokat 30,4% (n=642), a rádiós híradókat pedig 24,1% (n=642) követi jellemzően napról napra.

A tematikus magazinokat a fiatalok 44,7%-a, az ismeretterjesztő tartalmakat 31,5%-a (n=639) használja előszeretettel információforrásként, míg a sztárokról és celebekről szóló magazinok a megkérdezettek 25,7%-át érdekli. A legkevésbé elterjedt információs csatorna a fiatalok körében a nyomtatott sajtó. A kutatásban résztvevők mindössze 10,9%-a (n=642) nyilatkozott úgy, hogy rendszeresen olvas napilapokat. A kérdésrészre adott válaszok átlaga (1,94) jelentősebben elmarad a többi kérdésrész átlagától (2,4-3,1 közötti).¹

¹ A százalékok azon válaszadók arányát mutatják, akik a 3. kérdés egyes részeinél a 4-5-ös értéket választották, azaz feltételezhetően közel napi rendszerességgel kerülnek kapcsolatba az adott információforrással.

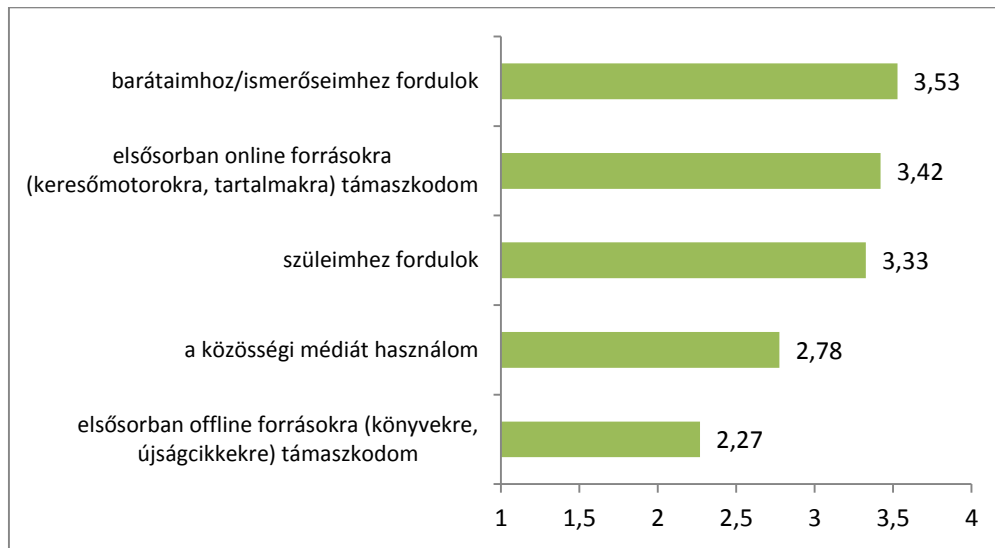
6. ábra: Kérdés 3. Mennyire igazak rád az alábbi állítások? (1 – egyáltalán nem igaz; 5 – teljes mértékben igaz) (n=642)

Amennyiben direkt, aktív információkeresésről beszélünk, a dél-dunántúli fiataloknál is fontos szerep jut a személyes kapcsolatoknak. A megkérdezettek 54,1%-a (n=642) szívesen fordul a barátaihoz, ismerőseihez, csaknem fele pedig a szüleihez abban az esetben, ha információra van szüksége. Az internetes keresés is kiemelt helyen van: a fiatalok több mint fele elsősorban online forrásokra támaszkodik. A közösségi médiát a válaszadók mindössze 30,3%-a (n=642) használja rendszeresen tájékozódásra. A legkevésbé a nyomtatott tartalmakra támaszkodnak az információgyűjtés során. Mindössze 14,1%-uk (n=642) válaszolt úgy, hogy könyvekből, újságokból gyűjtenék be a szükséges információkat.

A régióban a nők az összes információs eszközt aktívabban használják, mint a férfiak. Érdekes, hogy még a középiskolás használják legszívesebben a személyes kapcsolatokat (pl.: szülők, barátok) információgyűjtésük során, addig az idősebbek gyakrabban fordulnak egyéb forrásokhoz.

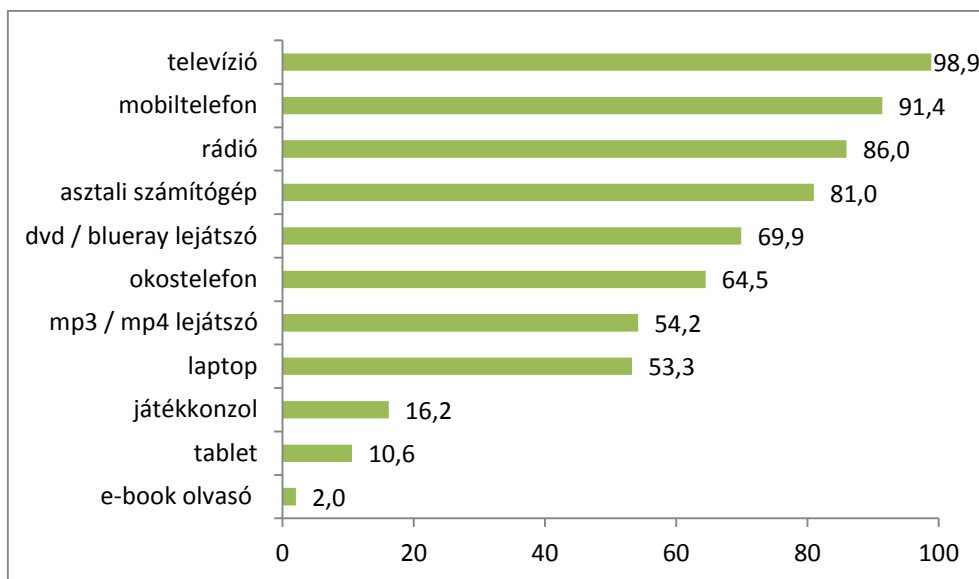
7. ábra: Kérdés 8. Mennyire igazak rád az alábbi állítások? Amennyiben információra van szükségem... (1 – egyáltalán nem igaz; 5 – teljes mértékben igaz) (n=642)

3.3. Információs eszközökkel való ellátottság

A régióban élő fiatalok által lakott háztartások információs kommunikációs eszközökkel való ellátottsága tulajdonképpen az országos átlaggal megegyező. A dunántúli háztartások technikai felszereltsége mennyiségét tekintve minimálisan jobb csupán. Itt is majdnem minden otthon rendelkezik televízióval (98,9%, n=642), és több háztartásban van mobiltelefon (91,4%, n=642), mint rádió (86%, n=642). Szintén jelentős az okostelefonok jelenléte a háztartásokban, hiszen 64,5%-uk már rendelkezik ilyen készülékkel is. Az IT eszközök tekintetében a felmérés alapján a háztartások 81%-a rendelkezik asztali számítógéppel, 53,3%-a lappal, valamint egyelőre mindössze 10,6%-a tablettel. Szórakoztató elektronikai termékekkel is jellemzően ellátottak a dél-dunántúli fiatalok otthonai: DVD/BLUERAY lejátszóval 69,9%, MP3/ MP4 lejátszóval 54,2%-ukban találkozhatunk. A játékkonzol kevésbé jellemző a háztartásokra (16,2%), e-book olvasóval pedig csupán 2% rendelkezik.

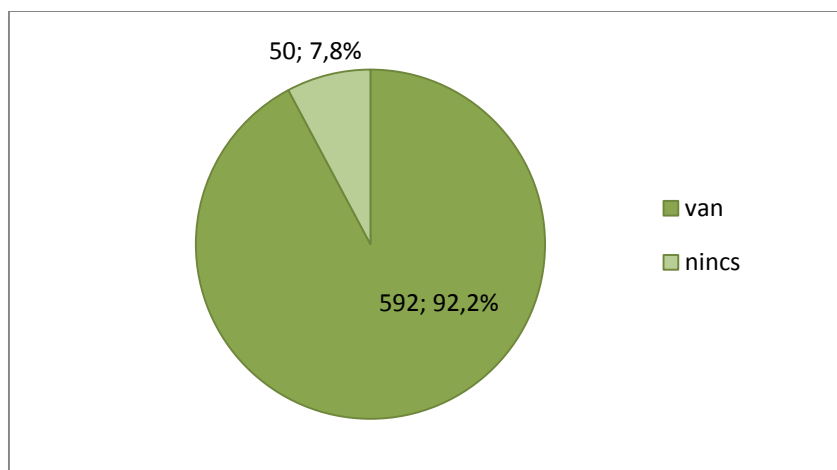
8. ábra: Kérdés 4. Az alábbi információkommunikációs eszközök közül melyekkel rendelkezik a háztartásod?... (%) (n=642)

A háztartások 64,5%-ában már van okostelefon, sőt a megkérdezett fiatalok 58,3%-a (n=642) saját készülékkel rendelkezik, 48,4%-ának (n=642) pedig hozzá tartozó mobilinternete is van. Az okostelefont használók mindössze 10,2%-a (n=374) nem töltött még le alkalmazásokat telefonjára, a válaszadók fele viszont rendszeresen frissíti készülékét. Ezek után nem meglepő, hogy azok vannak többségben, akik úgy érzik, hogy egyre több mindenre használják a mobiltelefonjukat (42,9%).

A dél-dunántúli fiatalok 92,2%-ának (n=642) van internetelérése otthon, amely érték 2,9 százalékponttal alacsonyabb, mint az országos lefedettség. Az otthoni online elérés a 2000-10000 fő közötti településeken kirívóan alacsony mindössze 81,7% (n=131), szemben a megyeszékhelyek 96,6% (n=204) értékével.

9. ábra: Kérdés 5. Van Internet elérés az otthonodban? (n=642)

A háztartások magas online elérésének köszönhetően a válaszadók döntő többsége leginkább otthon internetezik (89,3%, n=642), azt követően – számottevően kisebb arányban – pedig iskolában (2,5%, n=642), illetve munkahelyen vagy egyéb közintézményben (1,1-1,1%). A dél-dunántúli válaszadók mindössze 3,3%-a nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem internetezik, ami meghaladja a teljes sokaságra mért 1%-os értéket.

A régióban megkérdezett fiatalok átlagosan közel három órát, 175 percet (n=620) töltenek internetezéssel egy nap, ebből 102 perc „facebookozással” telik, ami 25 perccel magasabb az országos szinten mértnél. Érdekeség, hogy a régióban a fiatalabbak és a nők kevesebb időt töltenek ugyan az online térben, mint a férfiak és az idősebbek ugyanakkor ezen időszak jóval nagyobb arányát fordítják Facebook használatra. A legtöbbet megyeszékhelyeken élők interneteznek.

3.4. Online magatartás

A közel napi két órás facebookozás ellenére a fiatalok 43,5%-a (n=642) egyáltalán nem gondolja úgy, hogy facebook-függő lenne, igaz 23,1%-a válaszolt úgy egy ötfokozatú skálán, hogy részben vagy teljes mértékben igaz rá az állítás. Az internetezés mellett, úgy tűnik, a fiataloknak a személyes kapcsolatokra is marad ideje: a válaszadók több mint fele (53%, n=642) egyáltalán nem véli úgy, hogy egyre kevesebbet beszélne személyesen ismerőseivel, barátaival, csupán 8,1% értett egyet ezzel az állítással.

A legtöbb emberrel az online térben tartanak rendszeres kapcsolatot a régióban élő fiatalok, átlagosan 41 fővel (n=623), amely 4 fővel meghaladja az országos szintű eredményt. Személyesen közel fele annyi emberrel, 21 fővel (n=637), míg telefonon keresztül 11 fővel (n=634) vannak állandó kapcsolatban a válaszadók. Az online tér kapcsolati ereje tehát magas, ugyanakkor ezen kapcsolatok zöme jellemzően csak felületes, hiszen a kutatás eredményei szerint egy átlagos dunántúli fiatal 13 főt (n=638) tekint a barátjának, míg a legjellemzőbb baráti társaságok csupán 3 fősek. A korosztály aktív szociális életét mutatja, hogy csupán 1,9% nyilatkozta azt, hogy nincs egyetlen barátja sem.

A vizsgált régióban is jellemző, hogy a fiatalok kisebb hányada generálja az online tartalmak nagyobb részét, illetve a többség egyfajta külső szemlélőként vesz részt a virtuális térben történő eseményeken (44,1%). A válaszadók mindössze 31,2%-a (n=642) oszt meg rendszeresen, illetve gyakran képeket a közösségi oldalakon, 21% azok aránya, akik a véleményüket gyakorta teszik közzé ezen a felületen.

Még az országos átlagban mért alacsony szintnél is kevésbé jellemző a dél-dunántúli fiatalokra, hogy aktív tagjai lennének online rajongói közösségeknek (10,3%, n=642), vagy a közösségi médián keresztül kérnének valakitől segítséget (8,4%, n=642), illetve, hogy szívesen osztanák meg problémáikat ebben a virtuális térben (5,4%, n=642).² Magas azok aránya, akik szerint a fenti állítások egyáltalán nem igazak rájuk (60,7%-52,6%-57,9%).

10. ábra: Kérdés 10. Mennyire igazak rád a következő állítások? (1 – egyáltalán nem; 5 – teljes mértékben) (n=642)

Szintén az online passzivitást mutatja, hogy a régióban élő válaszadók mindössze 4,7%-a nyilatkozott úgy, hogy szívesen ír blogot, miközben csaknem négyszer akkora arányban (17,6%, n=642) olvassák azokat. Az átlagosnál népszerűbbek ugyanakkor a vizuális tartalmak az interneten. A fiatalok több mint fele (53,8%, n=642) szívesen néz profi videókat az interneten, 41,4%-uk (n=642) pedig az amatőr videókat is kifejezetten kedveli.

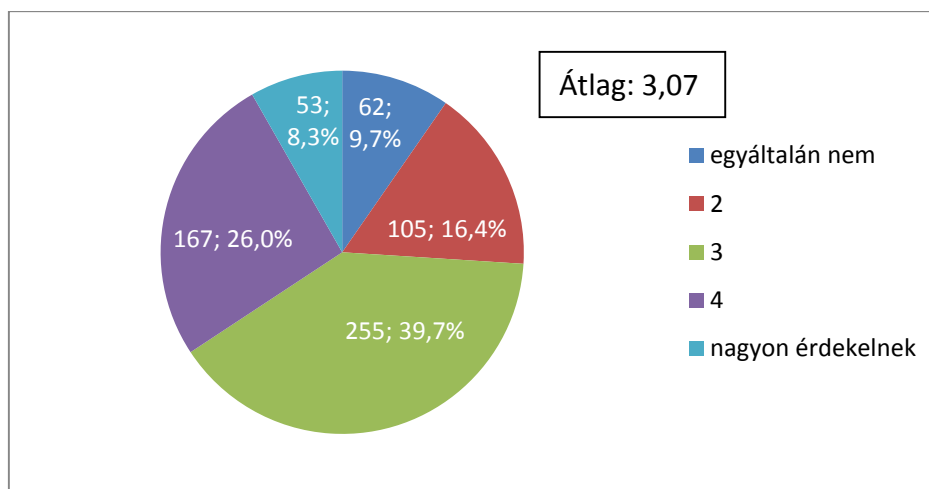
A különböző márkák sem kifejezetten népszerű elemei a közösségi térnek. A válaszok 2,56-os (n=642) átlaga arra utal, hogy a fiatalok nem szívesen követik még a számukra fontos márkákat sem. Ennél még a 3,04-os átlagos értéket kapó ismeretterjesztő tartalmakat is szívesebben látják. Az országos eredményekkel összehangban 15-18 éves korosztály használja legaktívabban és a legtöbb dologra a közösségi média felületeit.

² A zárójelben lévő százalékok a 4-5-ös válaszok arányát mutatják a 10. kérdés egyes kérdésrészeinél, azaz azok arányát, akik inkább egyetértenek az adott állítással.

3.5. A tudomány megítélése

Az új tudományos eredmények iránt érdeklődők aránya 34,3% (n=642) a régióban, ugyanakkor 26,1%-ukat inkább nem mozgatják a tudományos újdonságok. A legtöbben a „középutat” választották. A válaszok 3,07-os átlagos értéke szinte megegyezik azzal az értékkel, amennyire szívesen látják a fiatalok a tudományos tartalmakat a közösségi médiában. A tudomány inkább az idősebbeket és a férfiakat mozgatja meg.

11. ábra: Kérdés 12. Mennyire érdekelnek az új tudományos eredmények? (1 – egyáltalán nem; 5 – nagyon érdekelnek) (n=642)

A közepes érdeklődés mellett a válaszadók kevesebb mint tizede (8,7%, n=642) olvas rendszeresen valamilyen tudományos folyóiratot, ismeretterjesztő lapot. A nyomtatott tudományos sajtó olvasottsága az átlagnál magasabb a 18 évnél idősebbek, a nők (9,0%, n=322) és a megyeszékhelyen (11,8% n=204) illetve a 2000 fő alatti településen élők (9%, n=155) körében.

Az első említések alapján az olvasott tudományos folyóiratok közül a legnépszerűbbek (n=56): az Élet és Tudomány (25%), a National Geographic (21,4%), a HVG (8,9%), az IPM és a Rubicon (5,4%).

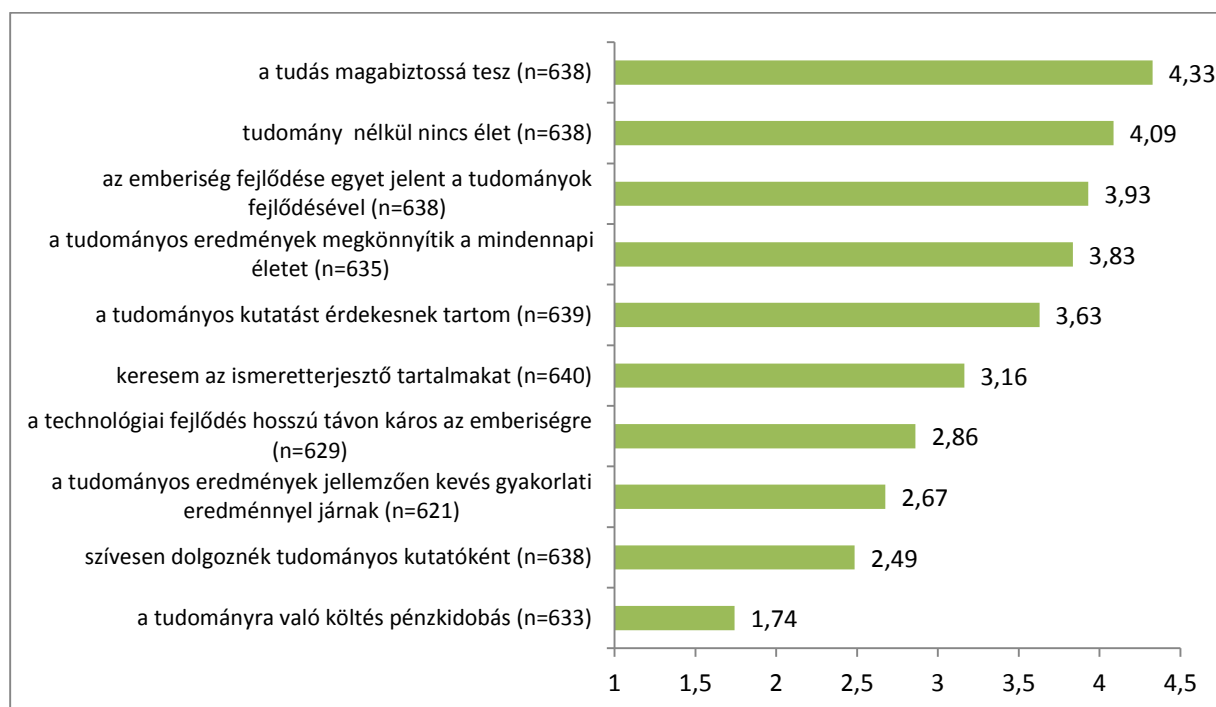
A kutatás további eredményei alapján a közepes érdeklődés ellenére, a tudomány megítélése kifejezetten jó a dél-dunántúli fiatalok körében is. A témával kapcsolatos pozitív tartalmú attitűd állításokkal a nagy többsége részben vagy teljes mértékben egyetértett, míg a negatív kicsengésűeket a többség minden esetben elutasította. A válaszadók részben vagy teljes mértékben osztották azt a véleményt, miszerint „tudomány nélkül nincs élet” (74,6%, n=638),

„a tudás magabiztossá tesz” (83,4%, n=638), a „tudományos eredmények megkönnyítik a mindennapi életet” (66,7%, n=635). Abban is egyetértett a többség, hogy az emberiség fejlődése egyet jelent a tudományok fejlődésével (68,6%, n=638).

Valamivel kisebb arányban, de még mindig alapvetően pozitívan viszonyulnak a megkérdezettek a tudománnyal való aktív kapcsolatokhoz. 60,4%-uk (n=639) a tudományos kutatást kifejezetten érdekesnek tartja, csaknem 40% (n=640) kimondottan keresi is ezeket a tartalmakat, 23,5%-uk (n=638) pedig akár tudományos kutatóként is szívesen dolgozna. 30,5% gondolja úgy, hogy a tudományos eredmények kevés gyakorlati eredménnyel járnak, de mindössze 7,4% véli úgy, hogy a tudományra való költés pénzkidobás.

Az országos eredményekhez hasonlóan a válaszadók korának emelkedésével nő a tudomány elismertsége, ugyanakkor településtípus és nemek szerinti összevetésben már nem rajzolódna ki egyértelmű tendenciák.

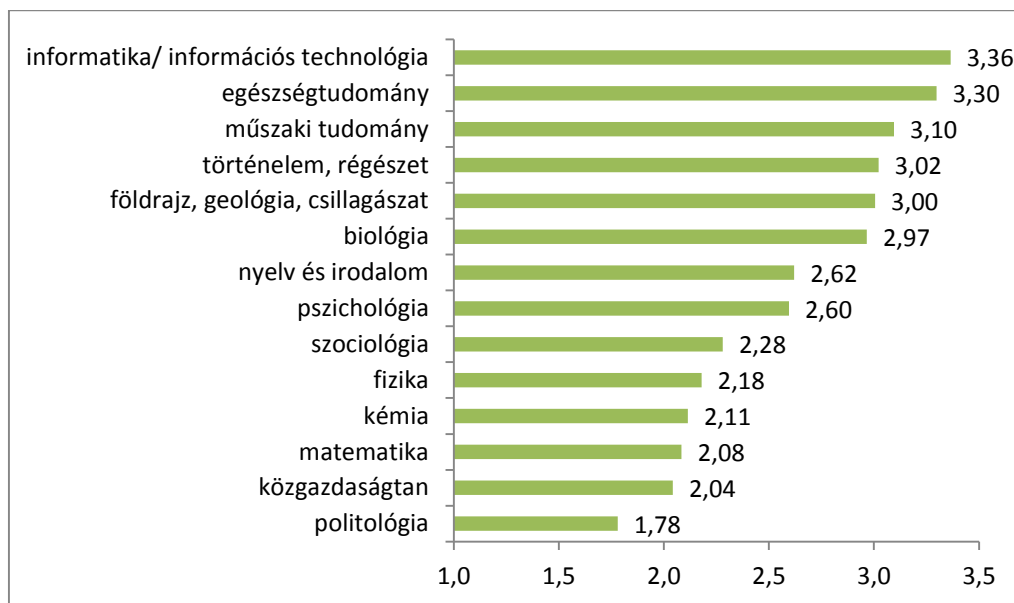
12. ábra: Kérdés 13. Mennyire értesz egyet a következő állításokkal? (1 – egyáltalán nem; 5 – teljes mértékben)

A tudományhoz való pozitív hozzáállás ellenére az egyes klasszikus tudományterületek népszerűsége többnyire alacsony átlagokat mutat. A régióban élő válaszadók a leginkább az informatika (3,36), az egészségtudomány (3,15) és a műszaki tudomány területén született új

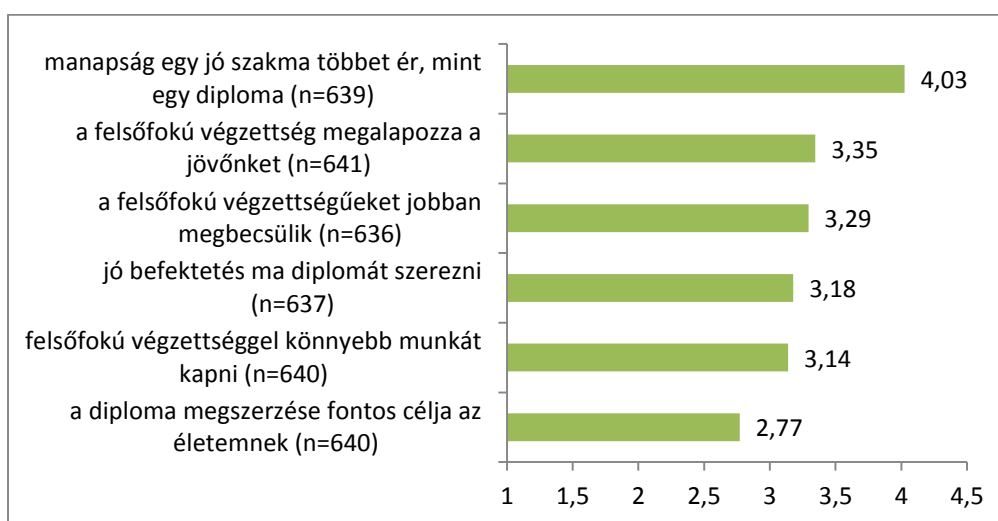
eredmények iránt érdeklődők; a történelem (3,02), a földrajz (3,00) és a biológia (2,97) eredményeire is azért kíváncsiak a fiatalok. A legkevésbé a matematika (2,08) és a politológia (1,78) innovációi kötik le a figyelmüket, továbbá érdekes módon kiemelkedően magas azok aránya (44,5%), akiket a közgazdaságtan új „találmányai” egyáltalán nem érdekelnek.

13. ábra: Kérdés 14. Mennyire érdekelnek az új tudományos eredmények az alábbi területeken? (1 – egyáltalán nem; 5 – nagyon érdekelnek) (n=642)

A dél-dunántúli válaszadóknak a teljes mintán mértnél kisebb aránya, de alapvetően a szűk többsége inkább egyetért azokkal az állításokkal, hogy a „felsőfokú végzettségűeket jobban megbecsülik” (46,5%, n=636), illetve, hogy a „felsőfokú végzettség megalapozza a jövőnket” (44,8%, n=641). Valamivel kisebb azok aránya, akik úgy gondolják, hogy jó befektetés ma diplomát szerezni (39,4%, n=637), valamint, hogy felsőfokú végzettséggel könnyebb munkát kapni (38,9%, n=640). Érdekeség ugyanakkor, hogy a válaszadók több mint kétharmada (n=69,8%) szerint manapság egy jó szakma többet ér (a legmagasabb, 4,03-as átlag), 34,2 százalék számára pedig a diploma megszerzése egyáltalán nem fontos célja az életének.

14. ábra: Mennyire értesz egyet a következő állításokkal? (1 – egyáltalán nem; 5 – teljes mértékben)

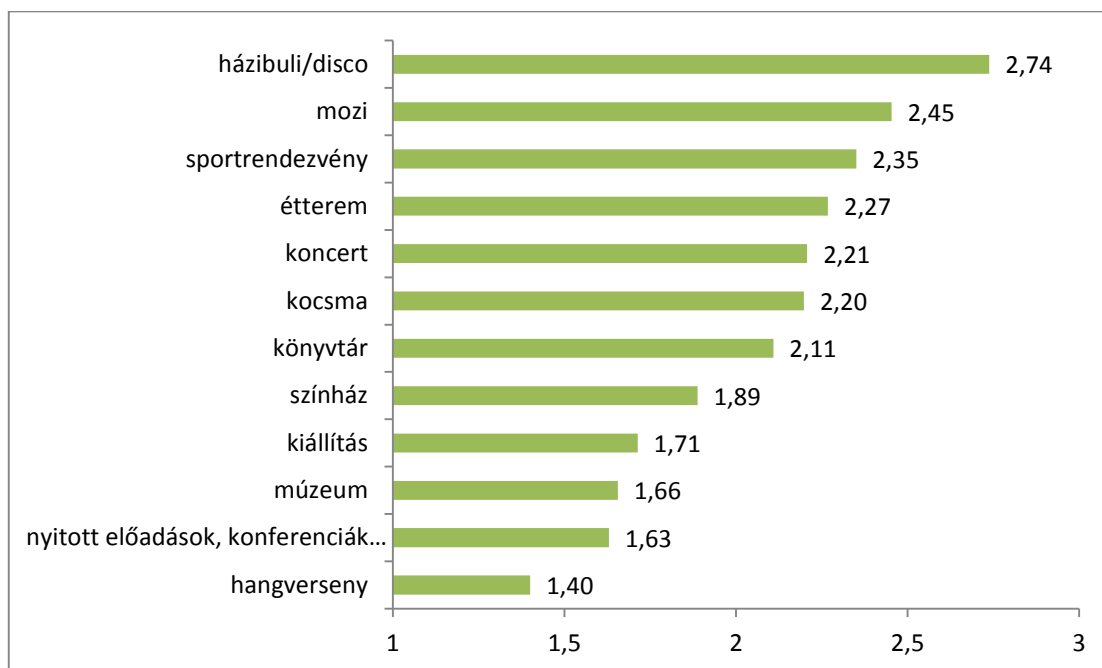
3.6. Szabadidő, szórakozás

A fiatalok szabad estéik jelentős hányadát töltik outdoor tevékenységgel. A dél-dunántúli válaszadók tíz szabadon eltölthető estéből átlagosan 5,18-at az otthonukon kívül töltenek. A legnagyobb arányban öt éjszakát (17,3%, n=607) vannak házon kívül, de magas azok aránya is, akik 2, 3, illetve 8 alkalommal keresnek maguknak ilyen jellegű elfoglaltságot 10 szabadon eltölthető estéből. A szórás értéke 2,63.

A fiatalok a 18-21 éves korukban (5,48, n=210) a legaktívabban. Nemek szerint a férfiak (5,45, n=302), települési hierarchia szerint pedig a megyeszékhelyeken (5,67, n=198) élők produkálnak a régiós átlagnál magasabb értéket.

Az otthonon kívüli eseményekről, rendezvényekről a fiatalok leginkább a barátoktól, ismerősöktől szereznek tudomást: a válaszadók 70,8%-ára (n=642) jellemző, hogy ilyen forrásból tájékozódik. Emellett a Facebook szerepe jelentős: 50,6% használja jellemzően a közösségi portált a programokról való tájékozódásra. A többi online és offline csatornának (program portál, egyetemi/iskolai honlap, faliújsága) a fent említettekhez képest elenyésző szerep jut.

15. ábra: Milyen gyakorisággal látogatod az alábbi intézményeket, eseményeket, helyszíneket? (1. soha; 2. nagyon ritkán; 3. alkalmanként; 4. rendszeresen) (n=642)

A magas kultúrához tartozó intézmények és események látogatottsága nagyon alacsony. A régióban élő válaszadók nagy többsége nagyon ritkán vagy egyáltalán nem látogat hangversenyeket (90,3%, n=942), múzeumokat (87,5%), művészeti kiállításokat (84%), színházat (76,6%), de 62% még koncerteket sem. Népszerűbb helyszínek ugyanakkor a könnyed szórakozást biztosító házbulik/diszkók, amit a válaszadók több mint kétharmada (64,3%) alkalmanként vagy rendszeresen (62,8%, n=2000) látogat, valamint a mozik és sportrendezvények.

A magas kultúrához köthető események sokszor kötődhetnek iskolai szervezéshez a régióban, ugyanis a legtöbb felsorolt rendezvény esetében a középiskolás korúak bizonyultak a legaktívabbnak. A sportrendezvények és a kocsmák látogatásának kivételével az összes esemény népszerűbb a fiatal nők körében, még településtípus szerint a megyeszékhelyen élők aktívabban szereplő inkább kulturális jellegű tevékenységekben.

A felmérés a jellemzően otthon végezhető szabadidős tevékenységeket is vizsgálja. A kutatás eredményei alapján egy 15-24 éves dél-dunántúli fiatal átlagosan 5,53 darab (n=629) olyan könyvet olvasott el a tavalyi évben, amely nem kötelező olvasmány vagy tankönyv. Az eredményt ugyanakkor annak fényében kell értékelni, hogy a válaszoknak hihetetlen nagy a terjedelme, hiszen volt, aki egyet sem, míg mások elmondásuk szerint százötven könyvet

olvastak el egy év alatt. Árnyaltabb képet kapunk, ha a leggyakrabban előforduló értéket is megnézzük, az ugyanis a nulla; a válaszadók 28,1%-a, azaz a teljes mintán mértnél nagyobb aránya egyetlen egy könyvet sem olvasott. Azoknál, akik ténylegesen olvastak könyvet, a legjellemzőbb, érték 14,3%-kal a kettő volt.

A könyvolvasásnál népszerűbb otthoni szabadidős tevékenység a fiatalok körében a sorozatok követése: a válaszadók 68,5%-a (n=642) legalább heti rendszerességgel, ebből 34,4% pontnyi naponta néz sorozatokat. Ráadásul azok közül, akik elkezdnek sorozatot nézni, általában egymás után több (leggyakrabban 2-3) részt is megnéznek; mindössze 35,4% (n=370) néz végig csupán egy részt. Emellett jellemzően több szériát követnek a fiatalok: a válaszadók 34,4%-a nyilatkozott úgy, hogy 2, míg 19,7%-a, hogy 3 sorozatot követ egyszerre.

Az eredmények alapján az is megállapítható, hogy a többség, 55,4% (n=482) társaságban nézi a filmeket, elsősorban családtagokkal, valamint barátal/barátnővel közösen. A legtöbben televízió műsoridőben (56,7%, n=642) követik a kedvenc sorozatokat, de valamivel több mint minden negyedik válaszadó számítógépen, internetről letöltve nézi azokat. DVD-n, illetve felvételtől visszajátszva mindössze 2-3% követi a filmeket.

A legkedveltebb, legtöbbször által követett sorozatok a régióban élő fiatalok körében is a sit-com jellegű vígjátékok (36,3%, n=642), a helyszínelő sorozatok (23,7%, n=642), valamint a krimik (20,2%, n=642). A felsorolt típusok közül a politikai (0,6%) és az összeesküvés rövidfilmek (2,8%) a legkevésbé népszerűek.³

A sorozatnézés az idegennyelv-tanulás szempontjából is fontos lehet a fiatalok számára. A sorozatnézők több mint negyede (26,1%, n=482) ugyanis a magyar mellett vagy helyett más nyelveken is követi a filmeket. A legtöbben angolul, a többi nyelv részesedése elenyésző.

Ez az eredmény nem meglepő annak fényében, hogy a fiatalok által beszélt nyelvek közül kiemelkedik az angol. Ugyanakkor régiós sajátosságnak tűnik, hogy a német nyelvet beszélők aránya is magas. Habár az országos szinthez (60,9%) képest kevesebben beszélnek jól angolul (48%), de jóval többen értetik meg magukat könnyen német nyelven a dél-dunántúli fiatalok (43,5%, szemben a teljes mintán mért 28,4%-kal). A többi nyelvet, így például a franciát (1,9%, n=642), az olaszt és a spanyolt (0,8%, n=642) csak egy nagyon szűk kisebbség beszéli. Szintén régiós sajátosság a szerb-horvát nyelvet jól beszélők viszonylag magas (1%) aránya.

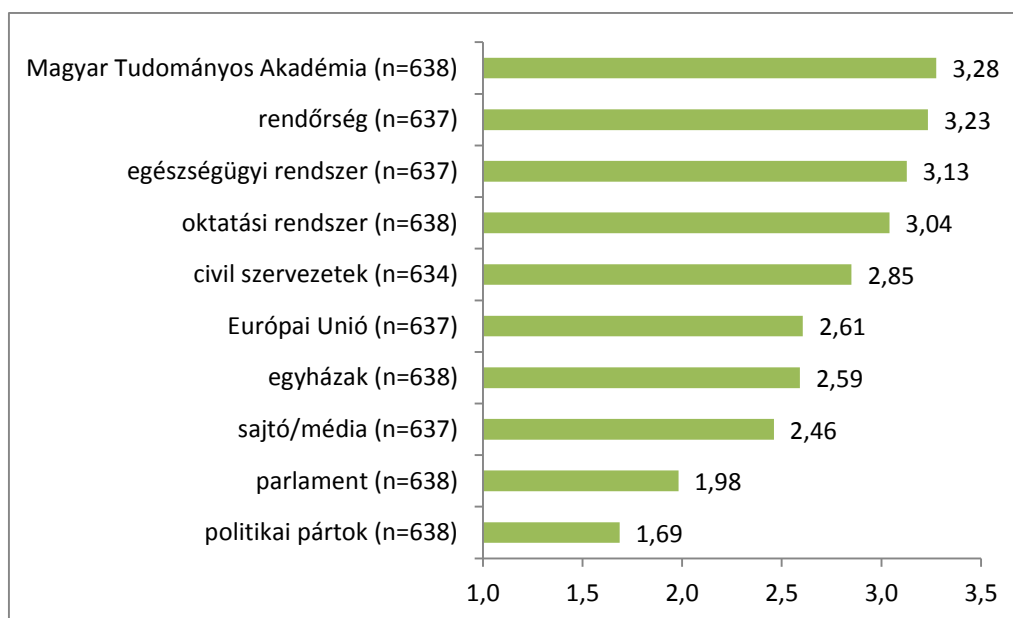
³ A zárójelben azok aránya látható, akik megjelölték az adott sorozattípust.

3.7. Társadalmi részvétel

Meglehetősen alacsony a fiatalok társadalmi részvétele a különböző nonprofit szervezetek, egyesületek, intézmények életében. A Dél-Dunántúlon élő megkérdezettek 73,7%-a (n=642) nem tagja egyik nonprofit szervezetnek sem. A legtöbben sportegyesület (16%, n=642), vallási felekezet (7,5%, n=642) és művészeti, zenei társulat (6,2%, n=642) aktív tagjának vallották magukat. Alacsony ugyanakkor azon válaszadók aránya, akik környezetvédő szervezet (1,6%, n=642), szakmai szervezet (1,2%, n=642), vagy politikai párt (0,6%, n=642) tagjaként tevékenykednének. Önkéntes munkát a dél-dunántúli fiatalok 15,4%-a végez.

Az alacsony társadalmi részvételt némileg magyarázza, illetve jól tükrözi, hogy kifejezetten alacsony a bizalom a társadalmi kohéziót biztosító intézményekkel, szervezetekkel szemben. Az ötfokozatú skálán a Magyar Tudományos Akadémia iránti bizalom átlagos értéke haladta meg szignifikánsan a középértéket (3,28, n=638), emellett a válaszadók többsége a rendőrségben is megbízik. Az oktatási és egészségügyi rendszerrel a válaszadók csupán harmada inkább elégedett.

16. ábra: Kérdés 42. Mennyire bízol meg az alábbi szervezetekben, intézményi rendszerekben? (1 – egyáltalán nem; 5 – teljes mértékben)

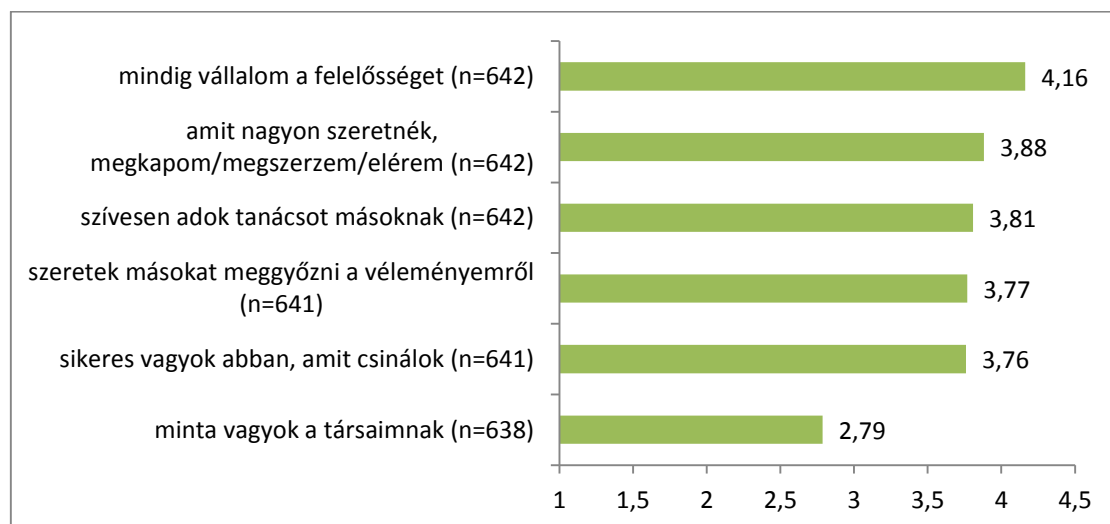
A legrosszabb megítélése egyértelműen a politikai elitnek és intézményeiknek, valamint a médiának van. A politikai pártokban a válaszadók mindössze 3,0%-a (n=638), a parlamentben pedig 4,6%-a (n=638) bíz meg közepesnél nagyobb mértékben, de a sajtó iránt is csupán

13,7% (n=637) fordul viszonylagos bizalommal. Az Európai Unió és az egyházak megítélése is inkább kedvezőtlen.

3.8. Életstílus, attitúd

A kutatás eredményei alapján fontos érték a fiatalok számára az etikus, erkölcsös magatartás. A felmérésben résztvevők abszolút többsége (79,8%, n=642) ugyanis azt gondolja, hogy tetteiért mindig vállalja a felelősséget. Emellett a korcsoport tagjai nagyon magabiztosnak tűnnek. A válaszadók túlnyomó többsége (70,7%, n=642) többnyire, illetve teljes mértékben igaznak tartja magára nézve azt az állítást, hogy amit nagyon szeretne, azt el is éri. Az önbizalom további jele, hogy 65,4%-uk (n=642) tudását, nézeteit szívesen osztja meg másokkal, és a véleményéről a többség (61,8%, n=641) szereti is meggyőzni a másik felet. Szintén magas azok aránya, akik úgy gondolják, sikeresek abban, amivel foglalkoznak (67,9%, n=641). A fentiek ellenére a korosztály kisebb hányada gondolja úgy, hogy minta lenne társai előtt.

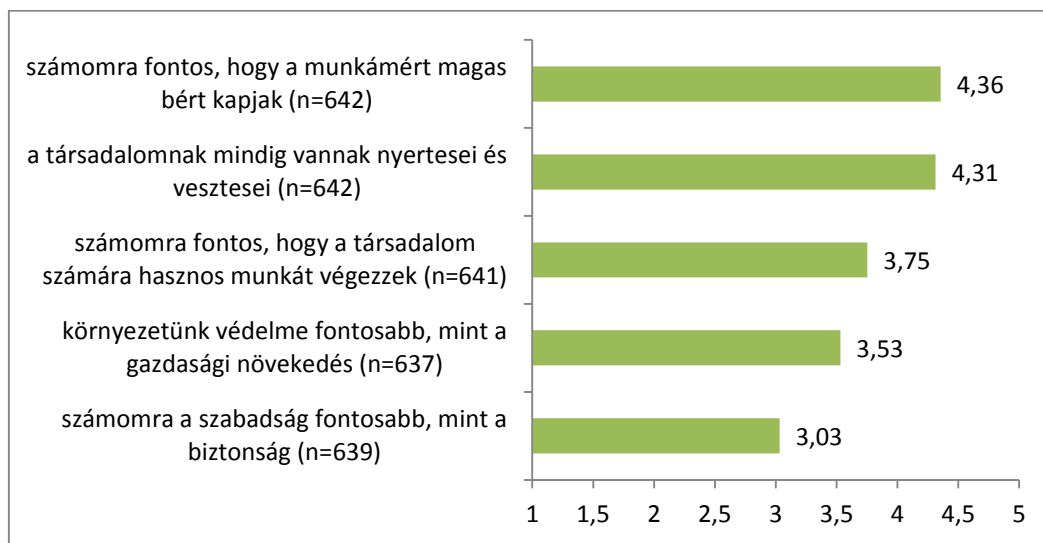
17. ábra: Kérdés 22. Mennyire igazak rád az alábbi állítások? (1 – egyáltalán nem igaz; 5 – teljes mértékben igaz)

A munkavállalásnál kiemelt jelentősége van a dél-dunántúli fiatalok számára is, hogy munkájukért cserébe magas bért kapjanak. A válaszadók 50,9%-a (n=642) teljes mértékben, további 35%-a inkább egyetértett ezzel az állítással. Mindemellett fontos, hogy lehetőség szerint a társadalom számára hasznos munkát végezhesenek.

Az eredmények azt mutatják, hogy a korcsoport tagjai alapvetően elfogadják a piacgazdaság differenciáló erejét, hiszen 81,8% (n=642) gondolja úgy, hogy a társadalmi rendszereknek mindig vannak nyertesei és vesztesei. A környezettudatosságot is szem előtt tartják a megkérdezettek: a válaszadók több mint fele (51,5%, n=637) egyetért azzal, hogy a környezetvédelem fontosabb, mint a gazdasági növekedés, a többség pedig a középértéket választotta.

18. ábra: Kérdés 23. Mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal? (1 – egyáltalán nem igaz; 5 – teljes mértékben igaz)

A fiatalok értékorientációját és életszemléletét vizsgáló kérdésnél a válaszadók egy ötfokozatú skálán fejezhették ki egyetértésüket a feltett állításokkal. A dél-dunántúli fiatalok által adott válaszokból szinte teljesen azonos kép rajzolódik ki, mint az országos szinten megkérdezett 2000 résztvevő visszajelzéseiből. A válaszokban egyfajta konzervatív értékítélet tükröződik, melyben a család központi szerepet tölt be. A legmagasabb, az országos szinten mértnél is magasabb átlagot ugyanis az „egyetértek azzal, ahogyan a felneveltek” (4,32-os átlag, n=641) megjegyzés kapta, ami a fiatalok szüleik iránt érzett tiszteletét is sugallja. A korosztály tagjainak jelentős többsége, 83,6%-a (n=641) részben vagy teljes mértékben egyetért az állítással.

Az előbbi eredménnyel összhangban magas azoknak az aránya is, akik úgy érzik, hogy szüleikkel bensőséges kapcsolatot ápolnak (64,7%, n=637). A konzervatív családmoddellre, ideálra utal az is, hogy a válaszadók több mint fele (52,3%, n=637) nyilatkozott úgy, hogy a férfinak el kell tudnia tartani a családját. Ugyanakkor egyáltalán nem gondolják úgy, hogy az

öreges miatt ne lehetne érvényesülni: 61% inkább nem ért egyet az állítással, 23,6% választotta a középértéket.

A hagyományos családmódel tisztelete mellett a fiatalok határozottnak tőnnek. A válaszadók közel kétharmada (62,2%, n=641) konkrét elképzelésekkel rendelkezik a jövőjével kapcsolatban. Emellett, nyilvánvalóan életkori sajátosságból is adódóan, a válaszadók kiemelkedően magas aránya gondolja úgy, hogy a nagy teljesítményeik még előttük állnak (81,1%, n=639).

A „mai” fiatalokról alkotott elképzelésekkel inkább összhangban áll, hogy a régióban élő 15-24 éves korosztály tagjai is a közepesnél magasabb egyetértést fogalmazták meg azokról az állításokról, hogy nagy gondot fordítanak kinézetükre (63,7%, n=642), illetve, hogy szeretnek mindenhol ott lenni, pörögni (52,4%, n=641). A válaszok átlaga 3,76, illetve 3,49.

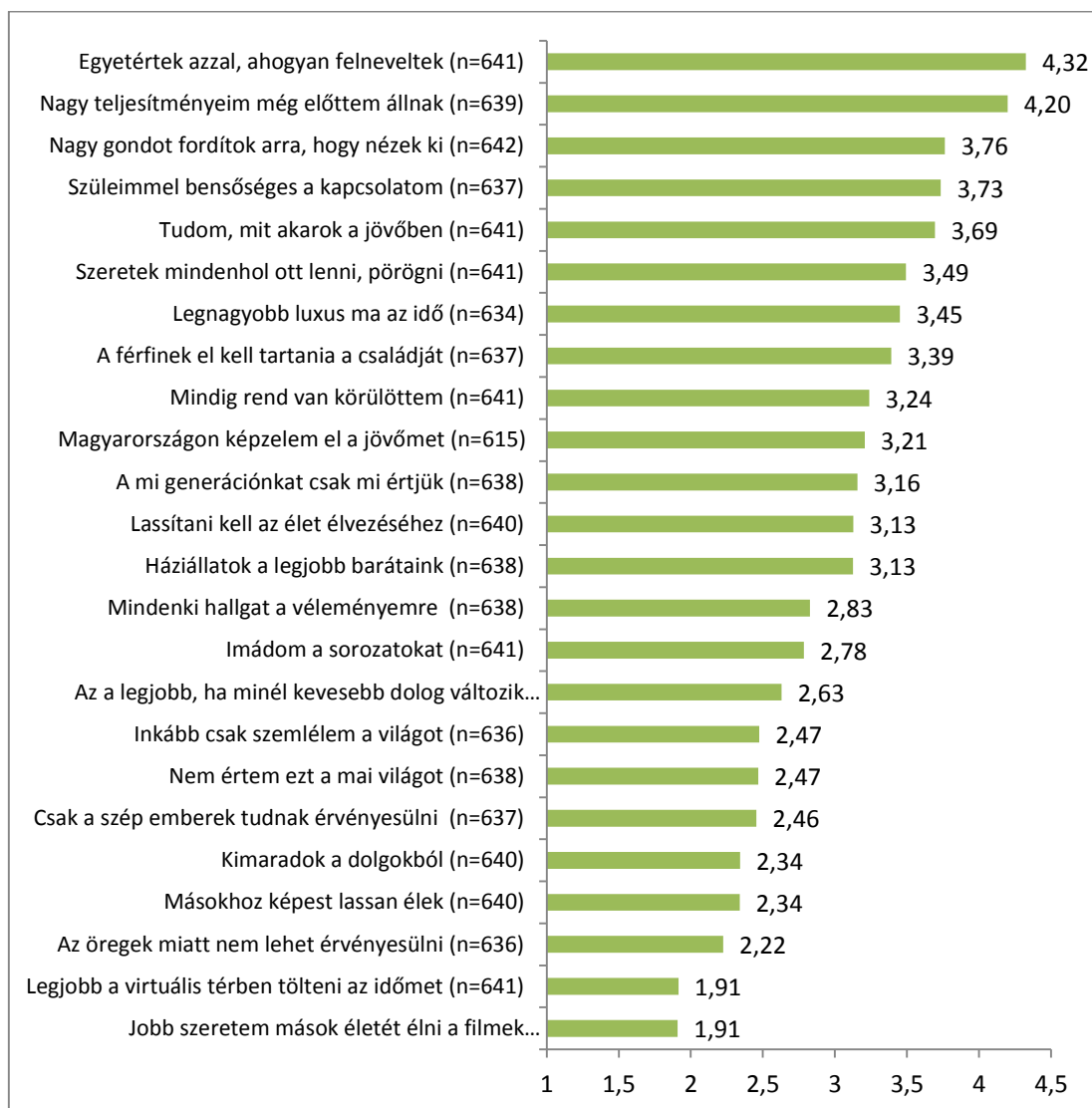
Ezt a némileg felpörgött élettempót támasztja alá, hogy a fiatalok többsége nem tartja magára nézve jellemzőnek, hogy másokhoz képest lassan élnének, valamint, hogy gyakran kimaradnának a dolgokból. Előbbi állítással a válaszadók 56,4%-a (n=640), míg az utóbbival 56,7%-a (n=640) inkább nem ért egyet. Továbbá azok vannak többségben, akik nem csak szemlélői a világnak (53%, n=636).

A fiatalok többsége szintén úgy gondolja, hogy érti a körülötte zajló eseményeket, és alapvetően elfogadja a kialakult „rendet”. Mindössze 20,2% (n=638) nyilatkozott úgy, hogy nem érti a mai világot.

Érdekeség, hogy az egyik legalacsonyabb átlagot a dél-dunántúli fiataloktól is a „legjobb a virtuális térben tölteni az időmet” állítás kapta. A válaszadók 72,5%-a (n=641) inkább nem, ebből 47,7% pontnyi egyáltalán nem ért egyet az állítással. Mindössze 9,7% szerint a legjobb az interneten tölteni az időt. A legnagyobb elutasítottságot pedig a „jobb szeretem mások életét élni filmek nézésével” megjegyzés kapta, 73,5%-os (n=638) értékkel. Az állítással a válaszadóknak csupán 10,7%-a értet inkább egyet. Az átlag mindkét kérdésrésznel 1,91 lett, a leggyakrabban előforduló érték pedig az 1.

A fentiekben nem részletezett állításokkal való egyetértés kerekített átlaga minden esetben a középértékhez konvergál, vagyis nem határozhatóak meg egyértelmű orientációk. Ezekre a kérdésekre adott válaszok szinte kivétel nélkül egyenletes, normál eloszlást követnek.

19. ábra: Kérdés 18. Mennyire értesz egyet a következő állításokkal? (1 – egyáltalán nem; 5 – teljes mértékben)

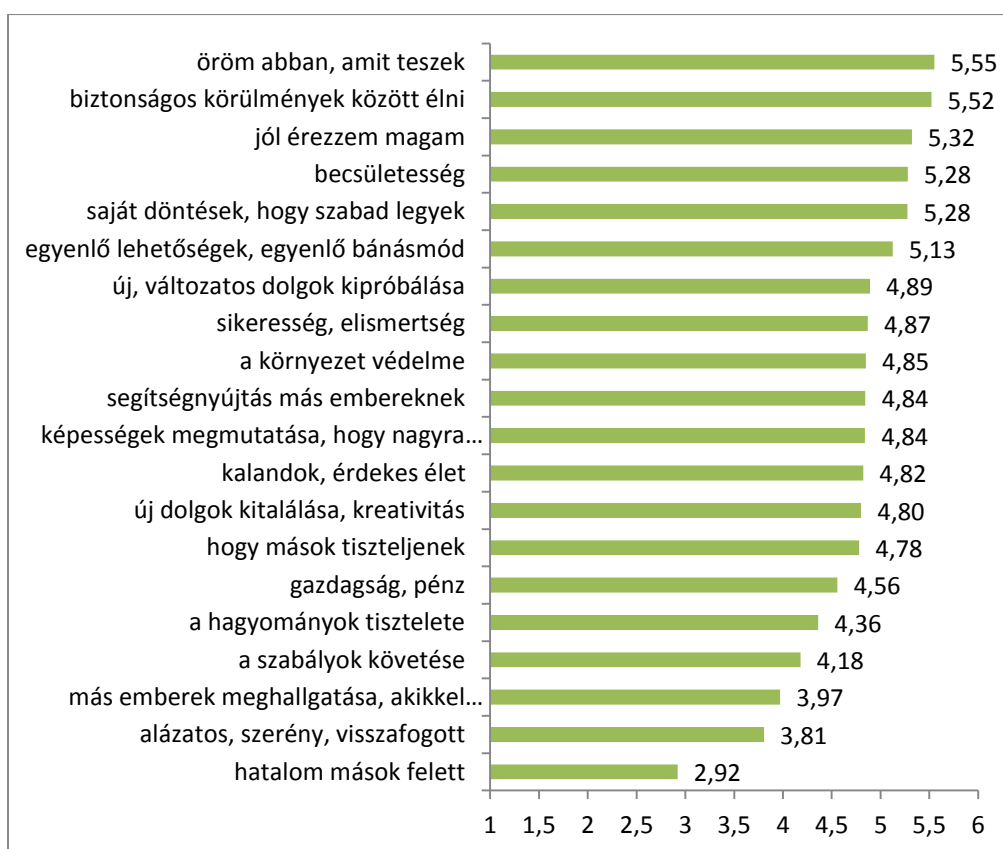
A válaszadók személyes tulajdonságait, értékorientációját vizsgáló kérdésnél a dél-dunántúli fiatalok esetében szinte kivétel nélkül ugyanazok a tényezők kapták a legmagasabb és a legalacsonyabb átlagokat, mint a teljes mintánál. A különbség annyi, hogy a fontos tényezők szerepét még inkább felértékeltek (magasabb arányban választották a legmagasabb, 6-os értéket).

A szabadság, mint életérzés egy nagyon fontos tényező a dél-dunántúli régióban élő fiatalok számára is: hogy saját döntéseik lehessenek (47%, n=642), hogy jól érezzék magukat (55,1%, n=642), és hogy örömeiket leljék abban, amit tesznek. A fentiek pedig szoros összefüggésben vannak azzal, hogy biztonságos körülmények között tudjanak élni. Az utóbbi két állítás a válaszadók kiemelkedően magas aránya, 68,1%, illetve 68,5%-a számára nagyon fontos. A

becsületesség egy alapvető erkölcsi érték a résztvevők körében. Továbbá az egyenlő lehetőségek biztosítása és az egyenlő bánásmód is 5 feletti átlagos értéket kapott.

A fenti tulajdonságokhoz képest háttérbe sorolják a „nagyravágyó” tulajdonságokat, mint a gazdaság, pénz, új dolgok kitalálása vagy a kalandos élet. Érdekes módon a hagyományok tisztelete is, bár 4,36-os átlaggal, de a lista vége felé szerepel. A dél-dunántúli megkérdezettek a többi tulajdonsághoz képest kevésbé tartják fontosnak, hogy meghallgassanak olyan embereket, akikkel nem értenek egyet: a nagy többség, 56,2% (n=642) a középső két értéket választotta. Szintén kevésbé lényeges tulajdonság számunkra, hogy alázatosak, szerények, visszafogottak legyenek: 41% (n=642) inkább nem tartja fontosnak (1-3-as értéket választotta a hatfokozatú skálán). A leginkább hátrасorolt jellemző pedig a mások feletti hatalom, amit a válaszadók csaknem kétharmada, 68,1%-a (n=642) inkább nem tart lényegesnek. A kérdésrészre adott válaszok átlaga (2,92) számottevően elmarad a többi tulajdonságra adott válaszok átlagos értékétől.

20. ábra: Kérdés 19. Mennyire tartod fontosnak az alábbi tulajdonságokat? (1 – egyáltalán nem fontos; 6 – nagyon fontos) (n=642)

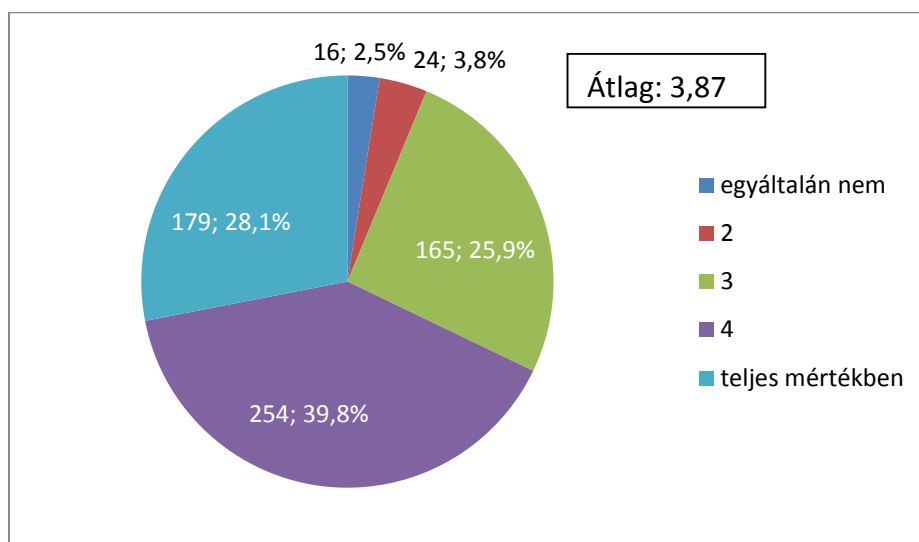

3.9. Jövőtervezés

A dél-dunántúli régióban élő résztvevők több mint kétharmada (68%, n=638) inkább, illetve teljes mértékben elégedett a jelenlegi életével. Mindössze 6,3% azok aránya, akik többnyire elégedetlenül élik mindennapjaikat. A középső értéket a megkérdezettek 26%-a választotta. Ennek megfelelően az átlag a 4-es értékhez áll a legközelebb (3,87).

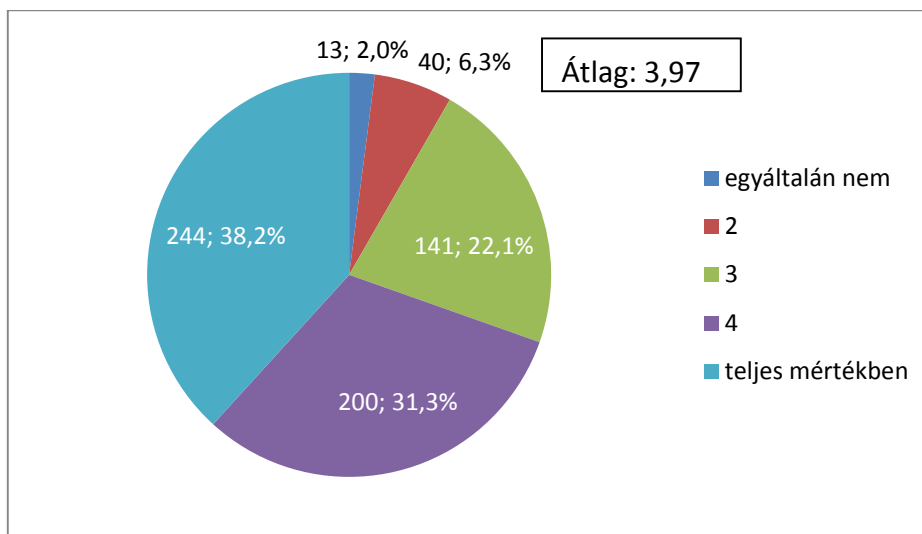
Az elégedettségi átlagok a kor emelkedésével együtt csökkennek. Még a 15-18 évesek válaszainak átlaga 4,0-es (n=230), addig a 22-24 éveseké már csak 3,58-es (n=188) értéket mutat. Településtípus szerinti bontásban itt is a legnagyobb városokban élők a legkevésbé elégedettek az életükkel.

21. ábra: Kérdés 20: Mennyire vagy elégedett a jelenlegi életteddel? Kérem, válaszod egy ötfokozatú skála segítségével add meg, ahol 1 jelenti, hogy egyáltalán nem, 5 pedig, hogy teljes mértékben!
(n=638)

A dél-dunántúli fiatalok többnyire tudatosan tekintenek a jövőbe: a válaszadók többsége, 38,2%-a (n=638) teljes mértékben, további 31,3% többnyire tudatosan készül a jövőjére. A középső értéket a válaszadók 22,1%-a választotta, míg 8,3% nem tervezi tudatosan a jövőjét. A válaszok átlaga a 3,97-os értéket adja.

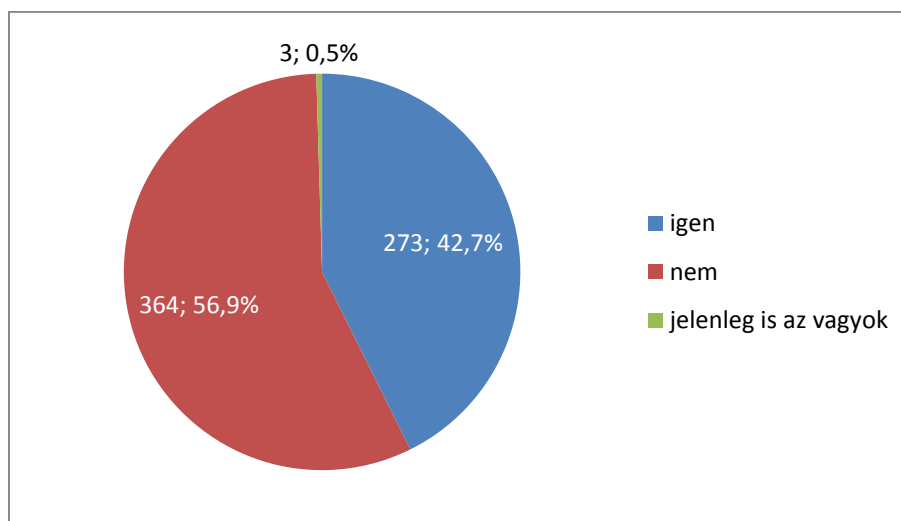
22. ábra: Kérdés 21: Tudatosan készülsz a jövődre? Kérem, válaszd egy ötfokozatú skála segítségével add meg, ahol 1 jelenti, hogy egyáltalán nem tervezem a jövőt, 5 pedig, hogy tudatosan tervezem a jövőt! (n=638)

A fiatalok vállalkozási kedvét vizsgálva a régióban megállapítható, hogy a többség, 56,9% (n=640) nem szívesen lenne vállalkozó, 42,7% indítana szívesen saját vállalkozást, míg a 640 válaszadóból mindössze 3 (0,5%) vállalkozik jelenleg is. Az önálló üzlet indítása leginkább a megyeszékhelyeken (48,0%, n=204) élőkét és a férfiakat (45,8% n=319) mozgatja meg, de az ő esetükben is a többség nem szívesen vállalkozna.

Annál a kérdésnél, hogy 5 éven belül terveznek-e vállalkozást indítani, még rosszabbak az arányok. A válaszadók 26,4%-a (n=276) tervezi, hogy a közeljövőben saját üzletet fog beindítani, csaknem háromnegyed részük viszont nemleges választ adott erre a kérdésre. Igaz a 21 évnél idősebbek körében ez az arány már 43,2% (n=74).

23. ábra: Kérdés 24: Szívesen lennél vállalkozó? (n=640)

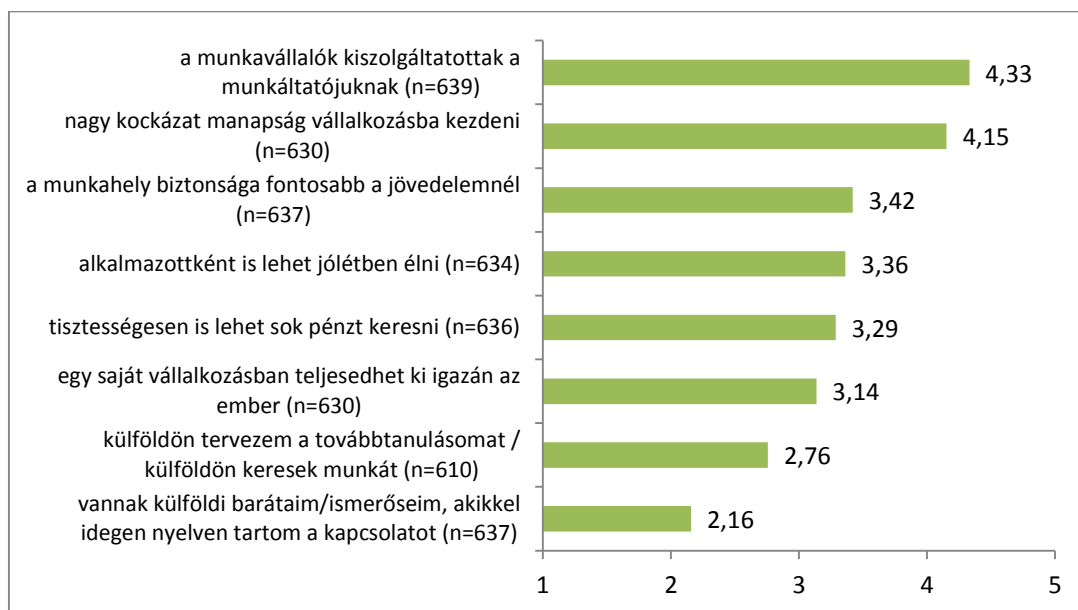
A dél-dunántúli válaszadók 53,5%-a (n=639) teljes mértékben, további 30,5%-a többnyire egyetért azzal az állítással, miszerint a munkavállalók kiszolgáltatottak a munkáltatójuknak. Mindössze 2,9% nem osztja ezt a véleményt. A fennmaradó rész (13,1%) a középső értéket választotta. Az előbbieknél megfelelően a válaszok átlagos értéke 4,33 lett, a legtöbb válasz (módusz) pedig az 5-ös értékre érkezett.

Az, hogy a közeljövőben a kérdőív alapján a dél-dunántúli fiatalok csak valamivel több mint a negyede tervez új vállalkozást indítani, részben abból is adódhat, hogy a válaszadók 77%-a (n=630) szerint manapság nagy rizikót vállal az, aki vállalkozásba kezd. Mindössze 3,9% nem lát ebben különösebb kockázatot. A válaszok átlaga a 4-es értéket adja ki, a legtöbben pedig az 5-ös értéket választották.

A fiatalok csaknem fele (46,4%, n=637) többnyire úgy gondolja, hogy a munkahely biztonsága fontosabb a jövedelemnél. A válaszadók 15%-a a munkahely biztonságát nem helyezné a pénz elé, míg nagyrésze, 38,5%-a nem tudta egyértelműen eldönteni, melyik fontosabb számára.

A megkérdezettek kevesebb mint a fele (46,5%, n=634) szerint lehet alkalmazottként is jólétben élni, 18,9% inkább nem ért egyet az állítással. Az ötfokozatú skálán a válaszadók nagy része (34,5%) a középső értéket választotta, mely alapján azt lehet mondani, hogy a fiatalok nem tudják eldönteni egyértelműen ezt a kérdést. Hasonlóan nehéz választás előtt álltak, amikor abban kellett állást foglalniuk, hogy az ember vajon egy saját vállalkozásban teljesedhet-e ki igazán: 39,7% (n=630) többnyire, illetve abszolút mértékben egyetért az állítással, 29% inkább, vagy egyáltalán nem osztja ezt a véleményt, és ennél a kérdésrészénél is a középső értéket választották a legnagyobb arányban (31,3%). A fenti sűrűségeloszlásnak megfelelően a válaszok átlagos értéke közel áll a skála középértékéhez a maga 3,14-os szintjével.

24. ábra: Kérdés 26: Mennyire értesz egyet a következő állítások? (1 – egyáltalán nem; 5 – teljes mértékben)

A régióban megkérdezett fiatalok némi pesszimizmusnak adtak hangot, amikor abban kellett állást foglalniuk, hogy tisztességesen is lehet-e sok pénzt keresni; 44,2% (n=636) ért egyet az állítással, 26,3% gondolja úgy, hogy tisztességesen nemigen lehet nagy jövedelemre szert tenni. Ugyanakkor magas azok aránya (29,6%), akik a középítő értéket választották, azaz nem tudnak egyértelműen állást foglalni.

A jövőbeli külföldi tartózkodásra vonatkozó kérdésnél az országos szinten tapasztalt nagyjából egyenletes eloszláshoz képest a dél-dunántúli régióban többen vannak azok, akik inkább nem terveznek külföldi tanulást/munkavállalást (41,5%, n=610), és kevesebben, akik a középértéket választották (28,7%). Azok aránya viszont, akik gondolkodnak külföldben (29,8%), többnyire megfelel az országos szinten tapasztaltnak (30,6%). A válaszadók 50,7%-ának (n=637) egyáltalán nincsenek olyan barátai, akikkel idegen nyelven tartanak a kapcsolatot. Csupán 20,5%-uknak vannak ilyen ismerősei az országos 30%-os aránnyal szemben.

3.10. A fiatalokat leginkább foglalkoztató dolgok, problémák

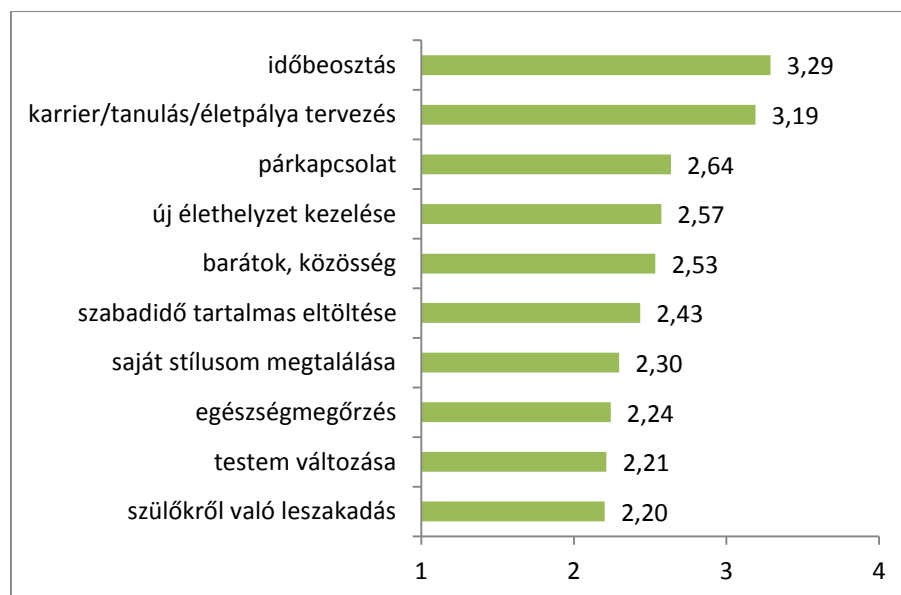
A dél-dunántúli válaszadók csaknem fele, 48,3%-a (n=642) gyakran, illetve rendszeresen szembesül az időbeosztás problémájával, közel negyedüknél pedig – ha nem is gyakran – de elő szokott fordulni nehézség e téren. 26,7%-nak nem okoz gondot a nap beosztása. A

válaszok átlaga az ötfokozatú skálán 3,29, a legtöbben a középértéket választották. Az idő szűke leginkább a 22-24 éves korosztályra és a nőkre jellemző, de érdekesség, hogy a legkisebb településen élők inkább egyetértettek az állítással, mint a többi településen

A karrier/tanulás/életpálya tervezés a dél-dunántúli régióban is a fiatalokat leginkább foglalkoztató problémák közé tartozik. Ezen a téren a válaszadók 45,8%-a (n=642) gyakorta, illetve rendszeresen találkozik nehézségekkel, a megkérdezettek 31%-ánál azonban ritkán, vagy egyáltalán nem merül fel e problémakör. Kiugróan magas a 2.000 és 10.000 fő közötti településen élők körében a probléma érzékelése. A kistelepüléseken 38,9%-a a legmagasabb értéket adta a kérdésre, amely közel a kétszerese annak, mint amilyen arányban az ötös értéket választották a többi település típus esetében.

A fenti két problémakör után egy nagyobb ugrást láthatunk (lefelé) a válaszok átlagos értékében. A többi kérdésrésznél már azon válaszadók vannak többségben, akik egyáltalán nem, vagy csak ritkán szoktak szembesülni az adott problémával; az átlag 3 alatti, a leggyakrabban előforduló érték (módusz) az 1.

25. ábra: Kérdés 30: Milyen problémákkal kell legtöbbször szembesülnöd a következők közül? (1 – egyáltalán nem szokott felmerülni ilyen probléma; 5 – ezzel a problémával rendszeresen szembesülsz) (n=642)

A válaszadók 44,7%-ánál (n=642) egyáltalán nem, vagy csak néha, 24,6%-uknál alkalmanként jelentkeznek gondok a párkapcsolat terén. 30,7% azok aránya, akik gyakran

találkoznak ilyen jellegű problémával. Hasonló arányok alakultak az új élethelyzet kezelésére feltett kérdésnél is.

A barátok, közösség körében a dél-dunántúli fiatalok 34,3%-a (n=642) egyáltalán nem, további 15,6% csak ritkán küzd nehézségekkel. Összességében 28,5% mondta, hogy sok esetben, illetve rendszeresen előfordul probléma e téren.

Kiemelkedően magas azon válaszadók aránya, akiknek a szabadidő tartalmas eltöltése egyáltalán nem jelent gondot (41,3%, n=642). A fiatalok 17,3%-ánál alkalmanként (3-as értéket választók), további 28,5%-nál általában (4-5-ös értéket választók) felmerülnek nehézségek a szabadidő hasznos felhasználását illetően. A saját stílus megtalálását többnyire nem, vagy csak ritkán (57%, n=642), esetleg időnként (21,3%) fogják fel nehézségként.

A szabadidő tartalmas eltöltése és a barátok, közösség kialakítása nagyon hasonló demográfiai jellemzőkkel leírható csoportok számára jelent gondot. Mindkét kérdéskör esetében a települési hierarchia két pólusán élők, a középiskolás korúak és inkább a nők azok, akiknek nehézséget jelent a fent említett két problémakör.

Az egészségmegőrzés nem merül fel komoly problémaként a fiatal generáció körében. A válaszadók 59,3%-a számára (n=642) egyáltalán nem, vagy csak ritkán, további 26,3%-ánál csak időnként jelent nehézséget az egészség megtartása. A válaszadók mindössze 14,3%-ánál fordul elő gyakrabban, illetve rendszeresen ilyen jellegű probléma. Hasonló arányok (57,3%-27,7%-14,9%) alakultak ki, amikor arról kérdezték a fiatalokat, hogy a testük változását mennyire kezelik gondként. Mindkét kérdéskört a nők érzékelik nagyobb problémának.

A szülőkről való leszakadás problémájával a fiatal generáció 62%-a (n=642) néha, vagy abszolút nem szembesül, 20,7% azok aránya, ahol elő szokott fordulni.

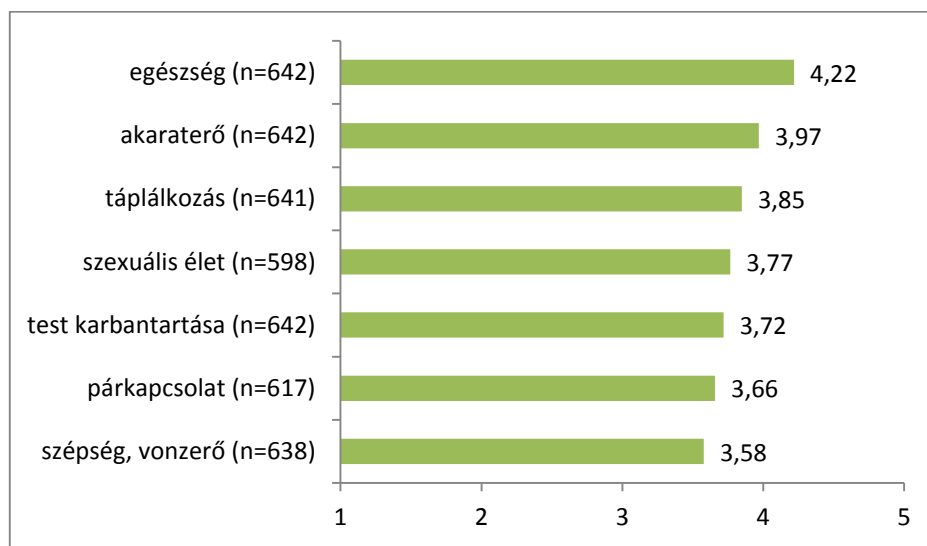
A válaszok átlagát megvizsgálva és a fentieket összesítve a dél-dunántúli régióban is az időbeosztás, valamint a karrier/tanulás/ életpálya tervezés terén merülnek fel nehézségek, illetve ezek az ifjú generációt leginkább érintő, foglalkoztató problémák. Ugyanakkor az egészségmegőrzés, a test változása és a szülőkről való leszakadás nem okoz különösebb gondot a vizsgált korcsoport számára, amit a válaszok alacsony, kettőhöz közeli átlagos értéke is mutat.

A régióban élő, megkérdezett fiatalok általában elégedettek önmagukkal az élet különböző területein. Az egészségükkel a válaszadók kiemelkedően magas aránya, 81%-a (n=642) inkább, illetve teljes mértékben elégedett. Csupán 4% elégedetlen ebből a szempontból. A válaszok átlagos értéke 4,22, a leggyakrabban előforduló érték az 5-ös.

A fiatalok az akaraterejükkel is elégedettek: a résztvevők 72,4%-a (n=642) a 4-es, valamint az 5-ös értéket választotta az ötfokozatú skálán. Csupán 6,5% döntött az 1-2-es értékek mellett.

Elégedettség tükröződik a táplálkozás és a test karbantartása terén is: előbbi szempontnál 64,7% (n=641), utóbbinál 60,6% (n=642) inkább elégedett, valamivel több mint 28% választotta a középértéket mindkét esetben. Az átlag a táplálkozásra vonatkozó kérdésnél 3,85, a másik szempontnál 3,72, a módusz a 4-es érték.

26. ábra: Kérdés 31: Mennyire vagy elégedett önmagaddal az alábbi szempontok szerint? (1 – egyáltalán nem; 5 – nagyon elégedett)

A válaszadók többsége, 35,3% (n=598) nagyon, további 28,4% többnyire elégedett a szexuális életével. 14,4% azon fiatalok aránya, akik egyáltalán, vagy inkább nem érznek elégedettséget e téren. Hasonló számokkal, arányokkal találkozhatunk a párkapcsolati elégedettségre vonatkozó kérdésnél is (34,5%-25%-17,9%).

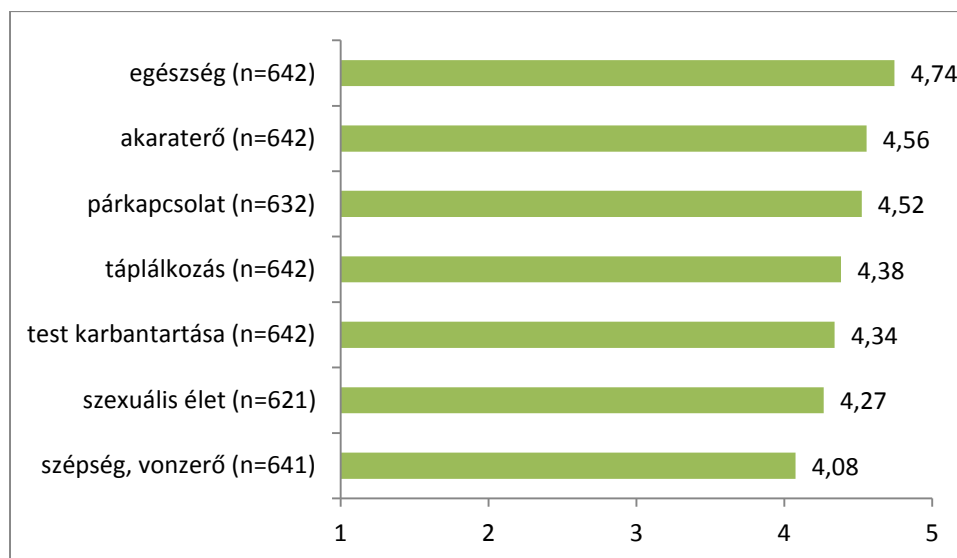
A fiatalok a legkevésbé a szépség, vonzerő alapján elégedettek önmagukkal: a válaszadóknak csak valamivel több mint a fele (52,7%, n=638) elégedett a külső kinézetével. A legtöbben (37,3%) a középértéket választották, a válaszok átlaga a 3,58-as értéket adja.

Amellett, hogy mennyire elégedettek a fiatalok önmagukkal a felsorolt szempontok szerint, arra is rákérdeztünk, mennyire tartják fontosnak azokat. Az egészség után az akaraterő és a párkapcsolat a legfontosabb, míg a szépség, vonzerő a legkevésbé lényeges tényező számukra. Ugyanakkor az összes felsorolt szempontot alapvetően fontosnak tartják az életben, a válaszok átlaga ugyanis 4 felett van, a legtöbbször előforduló érték pedig az 5-ös az összes tényező esetében.

A megkérdezett fiatalok egészségtudatosak: a túlnyomó többség, 95,3% (n=642) számára többnyire, illetve nagyon fontos az egészség (ezen belül is 80,8% az 5-ös értéket választotta). A válaszok átlaga ennél a szempontnál lett a legmagasabb, 4,74.

Az akarat erő is fontos szerepet tölt be a dél-dunántúli fiatalok életében: 63,7% (n=642) szerint nagyon lényeges tényező, mindössze 0,8% azok aránya, akik inkább vagy egyáltalán nem tartják fontosnak. A párkapcsolat a válaszadók 67,7%-a (n=632) részére bír kiemelt fontossággal, további 22,9% gondolja többnyire fontos tényezőnek. Mindössze 3,7% választotta az 1-2-es értéket.

27. ábra: Kérdés 32: Mennyire fontosak neked az alábbi tényezők? (1 – egyáltalán nem; 5 – nagyon fontos)

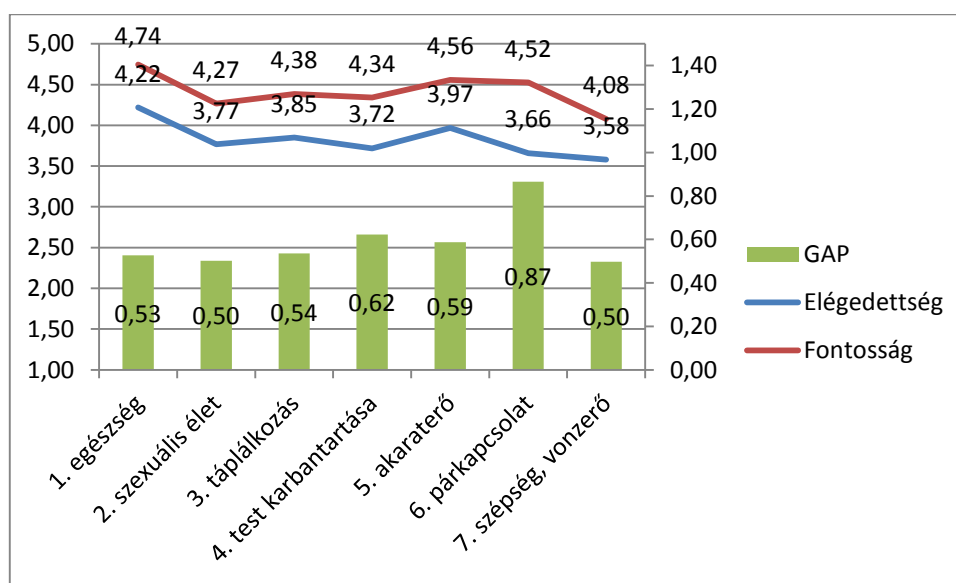

A táplálkozás és a test karbantartása ugyancsak fontos a fiatal generáció számára. Mivel ez két egymással összefüggő tényező, az arányok is hasonlóak: 85,3% (n=642), illetve 82,5% (n=642) gondolja többnyire, vagy teljes mértékben lényegesnek az előbbi, illetve az utóbbi tényezőt, és csupán 2,2-2,3% százalék számára egyáltalán, vagy inkább nem fontosak. A szexuális élet a megkérdezett fiatalok 56,2%-a (n=621) szerint alapvető fontosságú, további 25,3% szintén lényegesnek tartja.

A válaszadók számára a felsorolt tényezők közül a szépség, vonzerő a legkevésbé fontos. Az előbbi tényezőkhöz képest a fiatalok jóval kisebb hányada, 43,5%-a (n=641) tartja nagyon fontosnak, és jóval magasabb azok arány, akik a középértéket választották (20,9%). A válaszok átlaga 4,08 lett.

A fontosság és elégedettség kérdések eredményeit GAP analízis alkalmazásával vetettük össze. A fontosság és elégedettség differenciája kiadja azokat a területeket, ahol a legnagyobb a különbség a vágyott és a jelenlegi állapot között. Ennek alapján a régióban élő fiatalok számára a legnagyobb problémát kiemelkedően a megfelelő párkapcsolat kialakítása jelenti. Ezt követően szintén nagy kihívást jelent a fiataloknak a testük karbantartása, illetve elégedetlenek saját akaraterejükkel is. A többi változó közel azonos különbséget mutat.

28. ábra: Kérdés 31: Mennyire vagy elégedett önmagaddal az alábbi szempontok szerint? (1 – egyáltalán nem; 5 – nagyon elégedett) ; Kérdés 32: Mennyire fontosak neked az alábbi tényezők? (1 – egyáltalán nem; 5 – nagyon fontos)

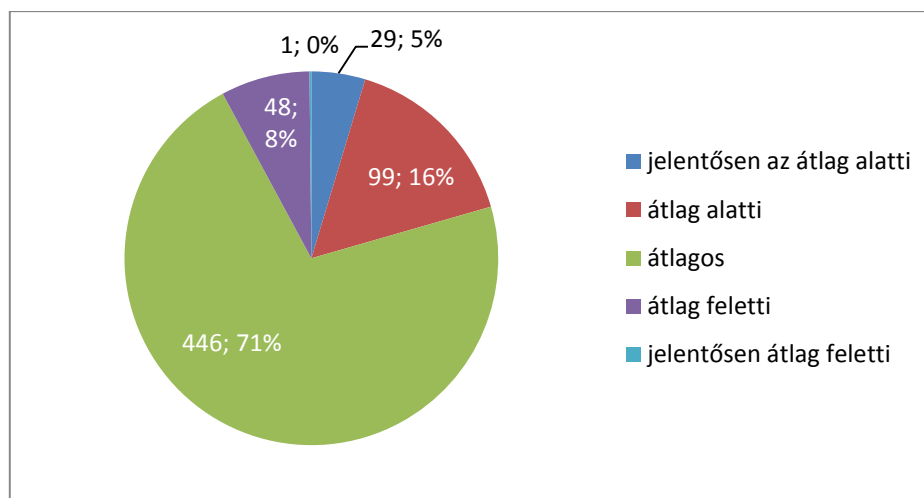
3.11. Pénzügyek, költség

A felmérésben rákérdeztünk a háztartás szubjektív anyagi helyzetének megítélésére, amelynek megoszlása az alábbi diagramon látható. A válaszadók túlnyomó többsége, 71,6%-a (n=623) az átlagos jövedelmű háztartások közé sorolta magát, 16% átlag alattinak, 8% átlag felettinek értékelte háztartása jövedelmi helyzetét. A „jelentősen átlag alatti” kategóriát választók aránya (5%) több mint duplája az országos szinten mértnél. A szubjektív értékelések alapján az átlag alatt háztartások aránya a 2.000 és 10.000 fő közötti településeken és a megyeszékhelyeken a legmagasabb.

A kérdőív eredményei alapján a dél-dunántúli fiatalok havonta átlagosan 32.118 forintot (n=624) költenek, ami csaknem 5 ezer forinttal kevesebb az országos átlagnál.

Értelemszerűen az alulról zárt, felülről nyitott válaszlehetőségek miatt mind a medián (20.000 HUF), mind a módusz (10.000 HUF) összeg ennél jóval alacsonyabb értéket mutat. Míg a válaszadók 7,5%-a (n=1755) egyetlen forint felett sem diszponál, addig 2 válaszadó 200.000 forint feletti értéket jelölt meg havi kiadásaként. Az országos eredményekhez hasonlóan a fiatalok havi költsége egyenes arányban áll a település nagyságával és együtt mozog a kor emelkedésével is. Így például a 22 év felettiak már 50.743 Forintot (n=187) költenek egy hónapban.

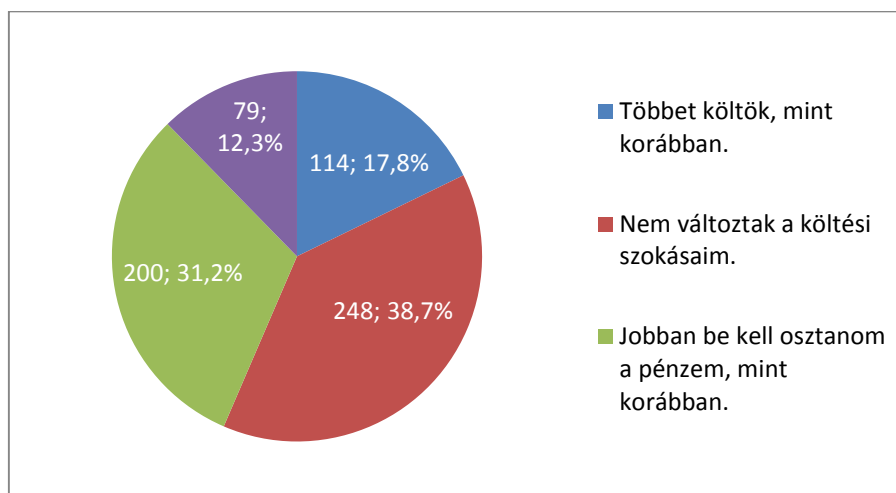
29. ábra: Kérdés 74. Hogyan értékelnéd háztartásod jövedelmi helyzetét? (n=623)

Ami a pénzügyi tudatosságot illeti, a fiatalok kevesebb mint fele (47,8%, n=642) nyilatkozott úgy, hogy többé-kevésbé felelősséggel intézi saját pénzügyeit, míg 9,5% (n=642) egyáltalán nem tartotta magára nézve igaznak ezt az állítást. Az ötfokozatú skálán adott válaszok átlaga 3,38, a legtöbben pedig a skála középső értékét (29,6%, n=642) választották. A válaszadók bevallása szerint az elmúlt egy évben 17,8%-nak (n=642) javultak az anyagi lehetőségei, ugyanakkor 43,5%-nak (n=642) kismértékben vagy jelentősen vissza kell fognia kiadásait, fogyasztását. A legtöbb válaszadó (38,6%, n=642) változatlan költési szokásokról számolt be.

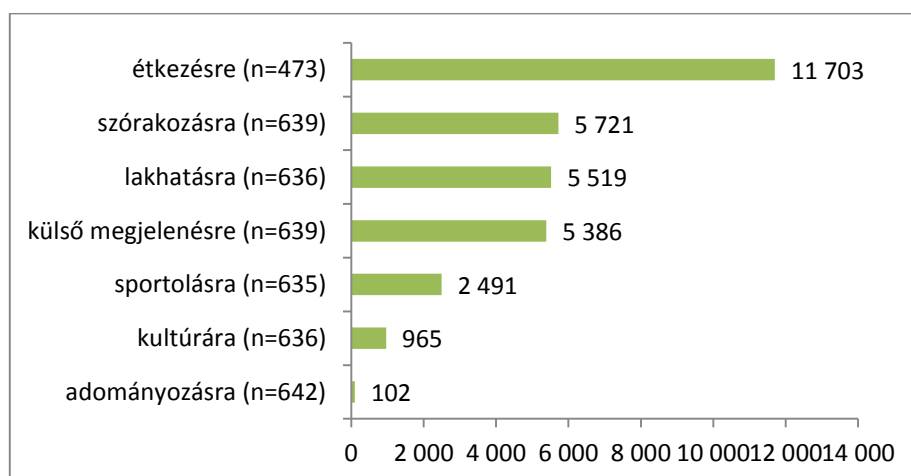
30. ábra: Kérdés 39. Hogy érzed, az utóbbi években megváltoztak vásárlási, költési szokásaid?

(n=642)

Ami a költés szerkezetét illeti, a régióban élő válaszadók az étkezésre költik átlagosan a legtöbb pénzt (11.703 HUF, n=473) egy hónapban. Körülbelül ennek az összegnek a felét fordítják átlagosan szórakozásra (5.721 HUF, n=639), lakhatásra (5.519 HUF, n=636), valamint a külső megjelenésükre (5.386 HUF, n=639). A legkevesebbet kultúrára és adományozásra költik átlagosan a válaszadók, utóbbira mindössze havi 102 forintot átlagosan. Ez nem meglepő, hiszen a fiatalok kiemelkedően magas aránya, 79,6%-a (n=642) nyilatkozott úgy, hogy nem szívesen fordítja jövedelme egy részét jótékonykodásra, így az állítással való egyetértés átlaga sem éri el a kettes értéket (1,69) egy ötfokozatú skálán.

31. ábra: Kérdés 47. Mekkora összeget költöttél az elmúlt hónapban az alábbi célokra? (Forint)

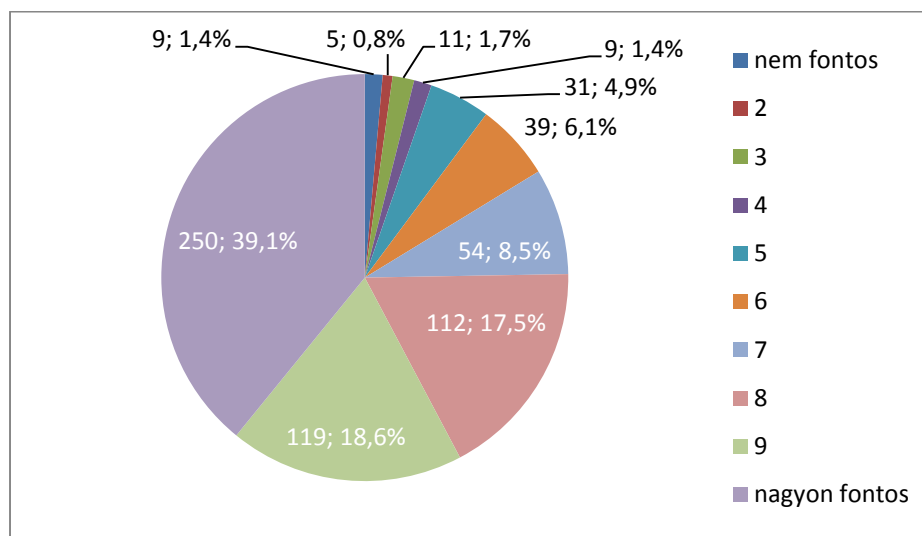
A vásárlási szokásokat vizsgálva a dél-dunántúli fiatalok többsége, 72%-a (n=642) nem tartotta magára jellemzőnek, hogy egyre többet vásárolna online. Az állítással mindössze 12,9% értet legalább részben vagy teljes mértékben egyet. Az ötfokozatú skálán adott válaszok átlagos értéke 1,92, míg a módusz megegyezik a minimum értékkel.

3.12. Megjelenés, egészség

A külső megjelenés fontos a korosztály számára: 63,7% (n=642) adott 4-5-ös értéket arra az állításra, hogy „nagy gondot fordítok arra, hogy nézek ki”, mindössze 9,3% inkább nem ért egyet az állítással. A válaszok átlaga 3,76, amelyhez 4-es medián és módusz érték párosul.

A régióban élő fiatalok számára még az országos szinten mértnél is fontosabb, hogy megtalálják saját stílusukat; válaszadók 57,7%-a (n=639) egy tízfokozatú skálán a két legmagasabb értéket választotta, ebből 39,1%-nyi a maximum, tízes értékre tette le a voksát. Az 1-5-ös kategóriák mellett csupán 10,2% határozott.

32. ábra: Kérdés 28. Mennyire tartod fontosnak azt, hogy legyen saját stílusod? (nem fontos 1 – 10 nagyon fontos) (n=639)

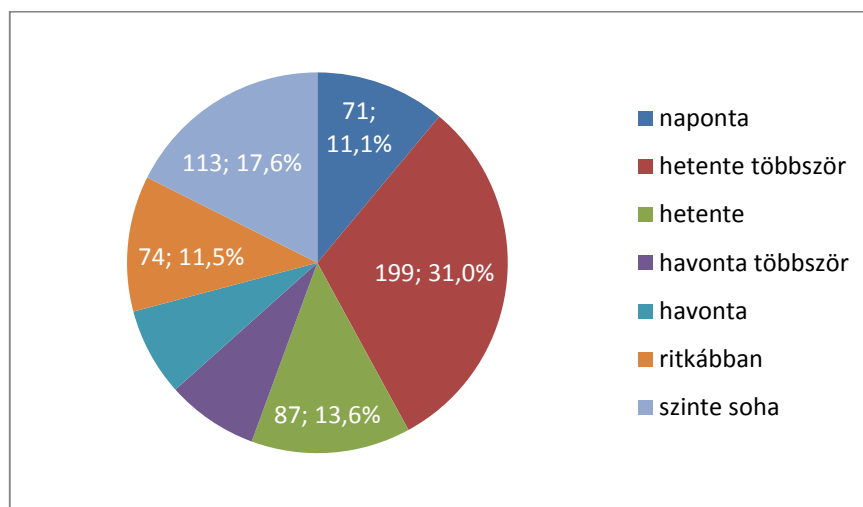
A külső megjelenésnek meghatározó részét képező testfelépítés és fizikai állapot még a saját stílusnál is fontosabb a korosztály tagjai számára: a válaszadók 66,2%-a (n=642) egy tízfokozatú skálán nyolcasnál nagyobb értéket adott arra a kérdésre, hogy ezek a tényezők mennyire töltenek be jelentős szerepet. Ebből következően a kifejezetten magas, 8,81-os átlag mellett a leggyakrabban előforduló érték a 10.

Ugyanakkor a saját testfelépítés és a fizikai állapot fontossága és az azzal való elégedettség átlagai között 1,58 a különbség, ami már jelentős eltérésnek tekinthető. Utóbbi kérdésre adott válaszok átlaga 7,24 (n=642), a medián értéke 7, a móduszé 8.

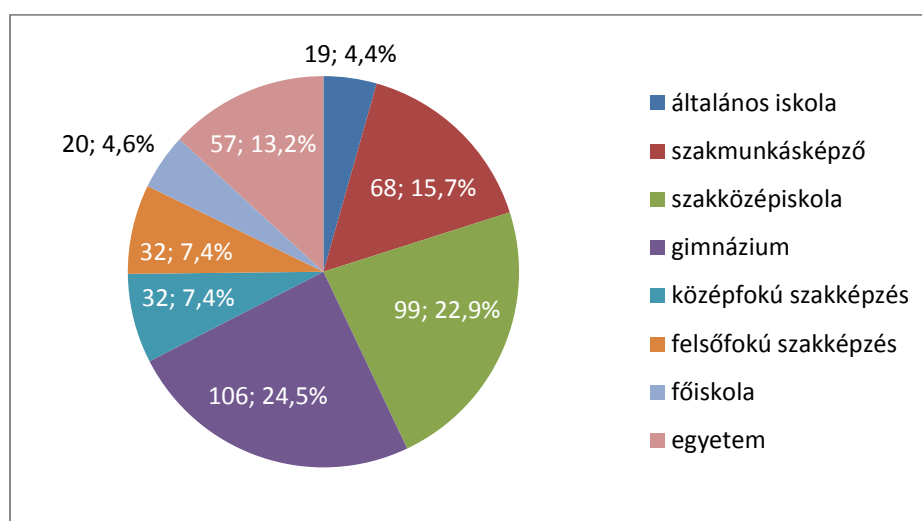
A fizikai testfelépítéssel való elégedettségre adott válaszok erőteljes hasonlóságot mutatnak a válaszadók egészségügyi állapotának szubjektív megítélésének eredményeivel. A tízfokozatú skálán, ahol az 1 azt jelenti, hogy sokkal rosszabb, míg a 10, hogy sokkal jobb az egészségügyi állapota, mint a hasonló korúaké, a válaszok átlaga 7,82 (n=(639). A két legmagasabb értéket 40,5% választotta, mely 8%ponttal meghaladja a teljes mintán tapasztalható arányt.

A minél jobb fizikális állapot elérése érdekében a fiatalok 11,1%-a (n=642) naponta, további 31,0%-uk pedig hetente többször végez aktív sporttevékenységet. Azok aránya, akik nem sportolnak heti rendszerességgel, mintegy 44,4%, amelyből 17,6%pontnyi válaszadó szinte soha nem sportol. A kétpúpú eloszlási görbe arra utal, hogy a testmozgáshoz való hozzáállásuk alapján a fiatalok legalább két jól elkülöníthető csoportja azonosítható be.

33. ábra: Kérdés 46. Milyen gyakorisággal végzel aktív sporttevékenységet? (n=642)

34. ábra: Kérdés 52. Milyen típusú oktatási intézményben tanulsz jelenleg? (n=433)

A tanulmányokat folytató válaszadók közül 4,4% (n=433) tanul alapfokú, 70,4% középfokú és 25,2% felsőfokú tanintézményben. A középfokú oktatási intézmények közül a gimnáziumok a legnépszerűbbek (24,5%), még szakmunkásképzőbe a felmérés alapján a dél-dunántúli fiatalok 15,7%-a jár, ami magasabb a teljes mintán mért aránynál (9,7%).

3.13. Tudománykommunikációs klaszterek

A 2.000 fős országos mintához hasonlóan a dél-dunántúli régióra reprezentatív almintán is elemtük a tudományhoz, tudományos eredményekhez való hozzáállását a vizsgált korcsoportnak.

Az elemzésbe ugyanazokat a változókat vontuk be és az eljárás is megegyezett, hiszen mindkét esetben k-közép klaszteranalízist alkalmaztunk.

A vizsgált állítások így a következők voltak:

1. tudomány nélkül nincs élet
2. a tudás magabiztossá tesz
3. keresem az ismeretterjesztő tartalmakat
4. a tudományos eredmények megkönnyítik a mindennapi életet
5. a tudományos eredmények jellemzően kevés gyakorlati eredménnyel járnak
6. az emberiség fejlődése egyet jelent a tudományok fejlődésével
7. a tudományos kutatást érdekesnek tartom

8. a technológiai fejlődés hosszú távon káros az emberiségre
9. szívesen dolgoznék tudományos kutatóként
10. a tudományra való költés pénzkidobás

A klaszterelemzés során a változók csoportképző ereje hasonlóan meggyőző volt, mint amit már korábban az országos minta esetében is tapasztaltunk, így végül sikerült ugyanazokat a szegmenseket azonosítani.

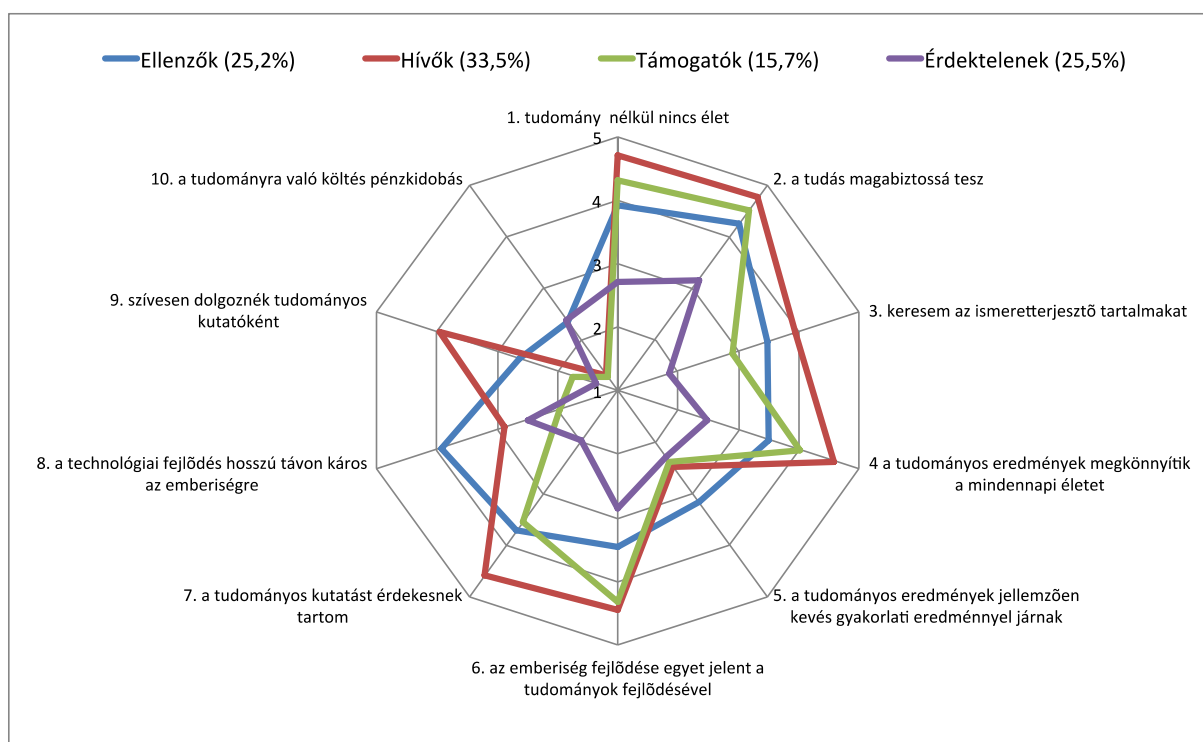
A klasztercentroid értékek különbségét (az országos értékekhez képest) az alábbi táblázat tartalmazza:

1. tábla: A vizsgálatba vont változók korrelációs mátrixa

	Ellenzők	Hívők	Támogatók	Érdektelenek
1. tudomány nélkül nincs élet	-0.23	-0.17	-0.07	0.16
2. a tudás magabiztossá tesz	-0.40	-0.10	-0.05	0.01
3. keresem az ismeretterjesztő tartalmakat	-0.15	0.11	0.31	0.21
4. a tudományos eredmények megkönnyítik a mindennapi életet	0.00	-0.18	-0.02	0.24
5. a tudományos eredmények jellemzően kevés gyakorlati eredménnyel járnak	0.14	0.09	0.23	-0.09
6. az emberiség fejlődése egyet jelent a tudományok fejlődésével	-0.04	-0.08	-0.18	-0.29
7. a tudományos kutatást érdekesnek tartom	-0.19	-0.03	0.07	0.21
8. a technológiai fejlődés hosszú távon káros az emberiségre	-0.25	-0.14	0.39	-0.47
9. szívesen dolgoznék tudományos kutatóként	0.20	-0.16	-0.34	-0.03
10. a tudományra való költés pénzkidobás	0.70	0.06	0.20	-0.48

Ahogy a táblázat is mutatja, jelentősebb különbségek csupán néhány változó esetében mutatkoztak, így a klaszterek arányai a két mintában összehasonlíthatóak.

35. ábra: Klasztercentroidok

A régiós mintában (n=642) azonosított négy klaszter tehát a következő:

- *Ellenzők* (25,2%): azon válaszadók, akik aktívan kimutatják negatív attitűdjüket a tudománnyal, a tudományos eredményekkel kapcsolatban, hiszen esetükben a legmagasabb az 5. és a 8. állítással való egyetértés és 10. állítással is átlagon felüli mértékben értettek egyet.
- *Hívők* (33,5%): az ellentábor, amely szintén aktívnak tekinthető, de esetükben a támogatás a jellemző, sőt, keresik és szívesen veszik a tudományos tartalmakat, el is tudják magukat képzelni a tudományos pályán.
- *Támogatók* (15,7%): kevésbé tekinthetők aktívnak, vagyis nem vágnak kutatói életre, ugyanakkor elismerik a tudományos ismeretek fontosságát.
- *Érdektelenek* (25,5%): Egyik állítással sem értettek igazán egyet, legjellemzőbb attitűdjük talán a 10. változóval jellemezhető.

Ahogy az országos mintán elvégzett elemzések kapcsán is felvázoltuk, a tudománykommunikációs szegmensek a tudományos munka támogatottsága és a jövőbeli magatartás tekintetében alkot egy összefüggő rendszert, amelyet az alábbi táblázattal szemléltetünk:

2. tábla: Szegmensstruktúra

		<i>a tudományos munka támogatottsága</i>	
		<i>pozitív</i>	<i>negatív</i>
<i>jövőbeli magatartás</i>	<i>aktív</i>	<i>hívők</i>	<i>ellenzők</i>
	<i>passzív</i>	<i>támogatók</i>	<i>érdektelenek</i>

A szegmensek demográfiai profilját vizsgálva az alábbi összefüggések voltak kimutathatók (ahol a különbséges szignifikánsnak voltak tekinthetőek):

- a nemek szerinti bontás érdekes (és az országos eredményektől némiképp eltérő) tapasztalatot mutat, mivel a férfiak felülreprezentáltsága leginkább a „hívők” és az „érdektelenek” csoportjában jelenik meg,

- további fontos eredmény, hogy az édesapa iskolai végzettsége az elemzések szerint kevésbé, az édesanyáé viszont inkább meghatározza a tudomány, a tudományos ismeretek megítélését: az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező édesanyák gyermekei nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a tudománynak és többen közülük szívesen foglalkoznának is velük, míg az iskolázottabb édesanyák gyermekei inkább érdektelenek, vagy ellenzőknek mutatkoztak (ezzel párhuzamosan a család jövedelmi helyzete is különböző, igaz, szignifikáns különbségek nem voltak kimutathatók),
- a jelenlegi oktatási intézmény szerinti megkülönböztetés viszont jelentős különbségeket eredményezett, így például a támogatók között volt a legmagasabb a szakmunkás és szakközép iskolás diákok aránya, míg a felsőfokú tanulmányokat folytatók az átlagosnál magasabb részarányt képviseltek az „ellenzők” és az „érdektelenek” csoportjában,
- ehhez igazodik az aktuális munkaerő-piaci státusz is, hiszen a tanulók felülreprezentáltak az „ellenzők” és az „érdektelenek” között, míg az aktív munkavállalók inkább a pozitív attitűddel jellemezhető klaszterekben voltak nagyobb arányban,
- településtípus tekintetében megállapítható, hogy a nagyobb településeken a passzívabb támogatói csoport, illetve az ellenzők voltak felülreprezentáltak, míg a kisebb településeken a másik két csoport mutatott átlag feletti részarányt.

A tájékozottsággal, tartalomfogyasztással és kommunikációs elérhetőségekkel kapcsolatos elemzések az alábbi eredményeket mutatják:

- legjobban az „érdektelenek” tartják magukat tájékozottnak, legkevésbé pedig a „támogatók”,
- a napi hírek ismerete a két negatív attitűddel rendelkező klaszter esetében volt a legfontosabb, a hívők és támogatók vélhetően nem gondolják, hogy a tudományos ismeretekre alapvetően a napi hírekből lehet szert tenni,
- érdekes módon (bár a településtípus ezt az eredményt alátámasztja) az „ellenzők” és az „érdektelenek” szegmensében gyakorlatilag teljes körű az internethozzáférés, míg a másik két klaszter esetében ez jelentősen átlag alatti (igaz, hogy még így is 88% körüli),

- mind a magas kultúra, mind a tudományos rendezvények látogatása leginkább a két negatív attitűddel leírható csoportban jellemző, amely nyilván a szociális státuszukkal is összefüggésben van, illetve
- jól korrelál a jövőre való tudatos felkészüléssel is, mivel ez leginkább az „ellenzők” és az „érdektelenek” esetében igazolható.

Természetesen a klaszterek jellemzői további változókkal is jellemezhetők, ezeket az elemzéseket a megfelelő információs igény alapján tudjuk a későbbiekben elvégezni.